

brejne, är ingen brist. I Actis Naturae Curios. hos Variola, och flera, finner man exempel därpå. Som ändteligen också Santorius anmärkt, at wreden förklarar den o-märkliga utdunstningen, låter det lätt förstå sig, at den i många fall kan hafwa ganska god wätkon. Swar och en människa har sin dag då hon är olustig eller benägen til wrede, och många finna at de må rätt wäl se-dan de varit något förargade. Detta kom-mer derutaf, emedan denna sinnes-rörelsen retar alla krafter, och förklarar de båda nöd-wändigaste afföringarne, kroppens öppning, och utdunstningen. Gallans utgiutande är wid en mätlig wrede så litet skadelig, at den snarare befordrar matens smältning, och låt-tar magens och tarmarnas arbete. Alla des-sa omständigheter äro mycket nyttiae för dem som hafwa en trög natur, hwars krafter un-derståndom behöfwa någon spårre, och för sådana, hos hwilka de naturliga afföringar-na intet wela gå wäl för sig; och det hörer med til deras diet, at sådana då och då trå-ta. Derföre höllt Kryger före, at en mät-elig wrede wore et medel för phlegmaticis, och den kan alltså wara det för andra, som hafwa mera lefwande naturer. Då deras krafter underståndom blifwa efterlätnes; då för litet galla blandar sig med deras mat; då blodet för trögt cirkulerar; lifwet förstöp-pas, eller utdunstningen blifwer hindrad; korteligen, då de hafwa små krämpor, som kunna betyda swårare påföljande sjukdomar; kan ofta en liten wrede aldrånst cureras dem. Sjelfwa naturen synes wätkeligen kån-

na detta hjelpe-medlet, och wid alla sådana tilfällen bruka det til sin räddning. Så snart man känner sådana opastligheter, som wreden kan fördrifwa, och hwilka jag afwen nu nämt, blifwer man förtrefelig, och så benägen til wrede, at man, som säges, kan retas af flugan på wäggen. Besymmerligen märkes sådan förtrefelighet hos dem som hwilka i anseende til något fel uti lefwern icke haf-wa tilräckeligit aflopp af Gallan i tarmarna. Om hos dem af en liten wrede gallan mera utgjuter sig, blifwa de swart muntrare och feiskare.

Allt detta förantlåter mig mer och mer at hålla wreden för en naturlig instinet, hwil-ken allenast blifwer skadelig, då den är i för hög grad, och igenom hwilken naturen drif-wer of til de pligter, som wi äro wärdwid-magthållande skyldige. Egen-kärleken är det stora konst-stycket, hwarigenom naturen går of til allt det hon wil hafwa of til. Utom den skulle wi med efterlåtenhet gå aldeles under, och ganska litet besjura of om wärd widmagthållande. Men skulle egen-kärleken drifwa of til wärd widmagthållande; så må-ste det som skedde den samma förjåre, wara så odrägeligt, at wi skulle anwända allwä-ra krafter för at afwända det. Men den blifwer för när skedt, då of fler ofdrätt; derföre war of en snärta nödig, då sådant skedde, och afwen denna pågsamma kånstla ofwer den of tilfogade ofdrätten och förar-geien.

(Fortsättning härnäst.)

Meteorologiske Observationer.

Maj.	Kl. 8. f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9. e. m.			
	Var. Therm.	wind.	wädl.		Var. Therm.	wind.	wädl.		Var. Therm.	wind.	wädl.	
28 ^b	25:89	8. d.	8.	1 mult.	25:91	10. d.	8.	1 mult.	25:91	8. d.	8.	- mult.
29 ^c	25:90	8. d.	8.	1 mult.	25:80	11. d.	8.	1 mult.	25:75	10. d.	8.	- klart.
30 ^c	25:75	9. d.	W.	- klart.	25:64	14. d.	W.	- mult.	25:45	11. d.	W.	- mult.
1 ^f	25:26	8. d.	W.	2 klart.	25:27	14. d.	W.	3 klart.	25:27	10. d.	W.	- klart.
2 ^o	25:28	8. d.	W.	1 klart.	25:28	14. d.	W.	1 klart.	25:28	9. d.	W.	- klart.
3 ^u	25:28	7. d.	W.	- klart.	25:35	13. d.	W.	2 klart.	25:37	5. d.	N.	1 klart.
4 ^b	25:36	3. d.	NW.	- mult.	25:76	8. d.	N.	- klart.	25:37	3. u.	N.	- klart.

Den 2 Maji sjuu quart. Kl. 11 f. m.

År 1770. d. 5 Maji. Politie- och Commerce = Tidningar.

I Stockholm äro ifrån den 27 April 1770, til och med den 4 Maji, födde: 16 Gosebarn, 12 Klichebarn, 10 Par wigde, samt begrafne 14 gamla Personer och 9 Barn. (○) utmärker at ingen förteckning ifrån den församlingen inkommit.

De Gamla Personerna äro döde: 4 af Lungfot, 1 af Collique, 3 af bettig Feber, 2 af Alderdom, 1 af Varande sjuka, 1 af Wartusot, 2 af Slag. De 9 Barnen äro döde: 4 af Slag, 1 af Koppor, 2 af Wäpling, 2 af bettig Sjuka.

Namnen på de gamla döda Personerna äro:

(St. Nicolai.) Pachtus: Inspektoren Hans Wilhelm Nordeman. — Kryddkrämaren Pors Ekeberg. — Bagare: Gesällen Petter Kihlberg. — Pigan Christina Silcke. — (St. Clara.) Dränngen Hollsten Knudstedt. — 1 Barn. — (St. Jacob.) 2 Barn. — (Riddareholms-församling.) (○) — (Lyska församling.) (○) — (St. Maria) Gårdis: änkan, Brita Fernström, 87 år gl. — 2 Barn. — (St. Catharina.) (○) — (Kongsholms-församling.) Skopparen Eric Fogelströms hustru, 95 år gl. — (Sjiska församlingen.) Klenimeden Anders Berg, 64 år gl. — (Sjansiska församlingen.) (○) — (Ladugårdslands-församlingen.) 3 Barn. — (St. Olof.) Mur: Gesällen Olof Nordström, 60 år gl. — Vätsman Johan Nyman. — 1 Barn. — (St. Jesu hannes.) Jungfru Anna Christina Winter. — Skräddare: Gesällen Johan Sjöberg. — änkan Anna Bergman, 66 år gl. — Pigan Brita Gahrberg. — (Barnhus-församlingen.) (○) — (Skoppa holms-församlingen.) (○) — (Danwits-församlingen.) Brita Neutag, 66 år gl. — änkan Anna Westman, 77 år gl. — Tryckeri: Arbetaren Pehr Wenberg. — 2 Barn. — (Sabbatsbergs-fattighus.) (○).

I Kongl. Artillerie-församling. äro ifrån den 11 Martii til den 30 April 1770, födde 5 Gosebarn, 4 Klichebarn, 10 Par wigde, samt begrafne 18 gamla Personer och 10 Barn.

De gamla Personerne äro döde: 6 af Lungfot, 4 af bettig sjuka, 3 af Wartusot, 2 af Waenshörd, 1 af Häl och Sting, 1 af ofönd Sjuka. De 10 Barnen äro döde: 5 af Koppor, 2 dödsfödde, 1 af Lungfot, 1 af bettig Sjuka.

Namnen på de gamla döda Personerna, äro:

Lieutenanten af Kongl. Artilleriet Severin Hindr. Krabbe. — Handtl. Johan Åff. — Soldats: änkan Cathar. Piska, 94 och et halft år gl. — Handtl. änkan Hedwig Edderberg 65 år gl. — Handtl. Hindr. Åffting. — Handtl. Olof Broström. — Handtl. Eric Walmberg. — Handtl. And. Styrboms hustru, Cathar. Anders Dotter. — Pigan Anna Stina Kinboim. — Handtl. Carl Magnus Darice. — Handtl. Pet. Siverts hustru, Stina Lundgren. — Åffted. Timmermannen Bengt Bergman, 67 år gl. — Pigan Kassa Berg. — Handtl. Eric Fribergs hustru, Anna Maria Rosenblad. — Underförföraren Magnus Ringren. — Handtl. Marten Åbys hustru, Cathar. Svensson. — Handtl. Olof Sandberg. — Handtl. änkan Stina Ekberg.

Utskifflige Kundgörelser.

I Kongl. Tryckerie: Boden finnas följande Böcker til köps: 161) Histoire du Theatre Francois, 3 Tome 3 Dal. 162) Recueil de Pieces galantes en prose & ea vers 3 Tome 3 Dal. 163) Essais de Cantiques en vers par Mademois. — 1 Dal. 16 bre. 164) Angola, Histoire Indienne 2 Partie, 2 Dal. 8 bre. 165) Sermons par P. Du Moulin 6ime Decade, 1 Dal. 16 bre. 166) Voyages de Gulliver 2 Tome av. figg. 3 Dal. 167) Dictionnaire på Fransyska, Latin och Tyska, 6 Dal. 168) Le Bramine inspire à Berlin 1751, 3 Dal. 169) Amadis des Gaules Tom. 2, 3 & 4 1750 av. figg. i 3 Band, 12 Dal. 170) Lettres de Mad. de Sevigné 4 Tome 3 Dal.

Uti Kongl. Tryckerie: Boden finnas efterföljande Böcker til salu: 1) Velters Betrædhungen über die Sonn- und Festtags-Evangelen. Leipz. 1738, 14 Rom. 15 Dal. 2) Gottfr. Arnolds Abwege und Irrungen frommer Menschen, Jfr. 1708, 6 Dal. 3) Stockholmische Magazin i Th. Stoch. 1754, 6 Dal. 4) Langens Geheimet Umgang mit Gott, 6 Dal. 5) 298 Bibel, Babel Kupf., 12 Dal. 6) Heraculis Beweis des Mittler-Amtes Christi, 6 Dal. 7) Democriti redeviol Nyttliches Paradies, 6 Dal. 8) Richters Erkenntnis des Menschen, 6 Dal. 9) Peterions sätze Kamm Gottes, 6 Dal. 10) Lebensbeschreibung der Biblischer Scribenten in. flera Tractater 6 dal. 11) Haywards betrücker Seelen Heilighum, 6 Dal.

Uti Boklådan i för detta Brevingska Huset N:o 104, på Stora Nygatan försäljes hånens en rik utfatt tid, ifrån nu till nästkommande Midsummar, efterföljande Böcker till et nedfäst pris, neml: Moders verk eller utdrag af Föreläsningarne, hvilket består af 7 Tom. och kostar 165 Dal. Kopp:mt. Lemmas under förestämda tid så många Exemplar som ännu kunna finnas Complett, till 130 D. K:mt. Exemplaret, och kunna de som hafwa wisat betalt af denna Bok, gifwes under samma tid så däraf hwar betalt de behoga, undantagande den första emot et i proportion lika nedfäst pris, neml. 2 Dal. K:mts. utdrag af hwarje sto daler som betalas, efter ordinarie priset. Den Stjernmans samling af Riksdags Beslutet alt ifrån Konung Gustafs den 1:stes tid, 4 Tom. in 4:to såljes ifrån 66 Dal. K:mt. som de kostar, till 53 dal. K:mt. Ståthammars Justitie-Verk in 4:to ifrån 9, till 7 dal. 8 K:mt. Tre K:mt. Utdrag af Alliance-Tractater ifrån 9, till 7 dal. 8 K:mt. Von Dalins Sweg Rikes Histoia 3 Tom. in 4:to ifrån 141, till 120 dal. Swenska Argus bägge delar Complett in 8:vo ifrån 9, till 7 dal. 8 K:mt. Nyckelen till Swenska Argus, ifrån 1 dal. till 26 öre. von Stjernmans Historiska Matrifel öfwer Sweriges Ridderkap och Adel, 2 Tom. in 4:to ifrån 45, till 36 dal. von Schönfeldts Manual-Matrifel, Tryckt 1770 i Reg. 8:ta, ifrån 15 och 12, till 12 och 10 dal. Triwalds föreläsningar uti naturfunnheter 2 Tom. in 4:to med alla sina Koppark. ifrån 42, till 33 d. 16 öre. Riksdags-Lidningarne för 1756, ifrån 21, till 16 dal. 24 öre. Dito 1762, ifrån 30, till 24 dal. 16 öre. Carlsons Hushålls-Lexicon in 8:vo ifrån 15, till 12 dal. Osbeck's ostindiska Resa in 8:vo ifrån 10 dal. 16 öre, till 8 dal. 16 öre. Chinesiska Landt-Hushållningen in 8:vo 24 öre. Amiral Ansons Resa omkring Jorden, ifrån 21, till 16 dal. 24 öre. Swenska Bibelen in 4:to på skrif-papper med bästa Tryck, ifrån 30, till 24 dal. Dito. in 8:vo bästa skrif-papper och Tryck, ifrån 24, till 19 dal. Swenska Psalmboken med araf tryk, på bästa skrif-papper, ifrån 12, till 9 dal. 16 öre. Dito Psalmbok med något finare tryk på bästa skrif-papper, ifrån 7, till 5 dal. 16 öre. Den brukelige Swenska Psalmboken, in 8:vo på skrif-papper, ifrån 12, till 9 dal. 16 öre. Gradins-Evangeliska Psaltia in 4:to ifrån 24, till 19 dal. Höghströms Bönedags-Predikningar andra bandet, ifrån 12, till 9 dal. 16 öre. Brach Sumariska Psaltia, öfwer alla Evangelierne och Epistlarna in 12:mo ifrån 8, till 6 dal. De som köpa 10 Exemplar på en gång, få hwarutom det 11:te på köpet.

Till salu finnes goda röfsta Kinkor, hwarom gifwes underättelse uti Kongl. Tryckerie-Boden.

Maji Månads Taxa.

Swarefter följande Persedlar skola försäljas i Stockholm år 1770. Kopp:mt.

Bröd till et dre K:mt bår wåga:	En Tunna Erjööd	12: 8 öre.
Finnt hwerbröd et och et herbedels lod.	En Half-Anlars Brånwin a 7 daler	
Det så kallade Francka Bröd et och et 4:ls lod.	Kamman	12: 16
Dito mindre fint et och et halft lod.	En Kanna godt Dubbelt Öl	31
Strådt Mågbröd tre lod.	En Kanna Dubbeltols Swagöl eller bättre Måltids-dricka	16
Dito öfkråd Bröd fem och et halft lod.	En Kanna Enkelt Öl	15
Dito Melkänigt fem och et halft lod.	En Kanna Enkeltols Swagöl eller samre Måltids-dricka	7
Et Fat Dubbelt Öl	En Kanna Brånwin	8: 16
Dito En Tunna	En Kanna Söt Misk	24
Et Fat Dubbeltols Swagöl eller bättre Måltids-dricka	En 1/2 färdt Ox-Stut-eller Owige-fött	18
En Tunna Dito	En Mark hel eller Half god gibbd Kalf	28
Et Fat Enkelt Öl	En Mark Gramferding dito	24
En Tunna Dito	En Mark Falfherding dito	30
Et Fat Enkeltols Swagöl eller samre Måltids-dricka	En Mark Färfött	24
En Tunna Dito	Goda Drickes-Kam såljas stycket 8, 11 a 14 dal.	

Färdt Fiff:

En Mark Kluder	22 öre	Giers	22	Abboerar	16
----- Klundra	22	Färdt	22	Id	12
----- Waren	22	Större Gadder	22	St	8
----- Gids	22	Mindre Gadder	26	Wörter	10

Af Kongl. Tryckeriet år utkommit:

Kgl. Maj:ts återligare Nådige Reglem. om Kättegången i Arncen. Dat. th. 1 Febr. 1770.
Kongl. Maj:ts Nådige Resolutiön och Föreläsning, uti the Allmänna Besvär, som Ständerne uti Sverige och Finland, igenom theas Fullmäktige, hafwa mid sist öfwerständne Riksdag i underdånighet andragit. Dat. then 2 April 1770.
Kongl. Maj:ts Nådige Föreläsning, rörande Betalnings-sättet af Koppar-Käntan, Hammar-Katts- och Lionde-Ljernet samt Allu-Ljonden. Dat. then 4 April 1770.

Stockholms Wedo=Blad.

Lördagen, den 12 Maji 1770.

Lärda Saker och Rön.

L A R U K E N.

Om wrede.

För vårt förwar wore of wisa medfödda drifter nödige; och dessa drifter äro wreden. Förargelsen, känslan af oförbätten och wreden, protestation däremot, tyckas alltså wara lika så oumbärlige för den djuriska naturen, som wällusten är den samma, för at interessera henne för sitt widmaghållande, utan at låta denna wigiga angelägenheten ankomma på de långsamme, kalla och swiketiga förnuftsens rofverliga beslut, hvilka fast alltid komma så sent. Widmaghållningens pligter äro allmänna; men driffjäderna därtill måste, för at hästigt och snart wara, starkare påmås, än det fria förnuftet tåls; och utom des måste de och wara inrättade för alla omständigheter, för frögd och sorg, &c. I wällufig lefnad drifwer of nöjet, och lusten i äta och bricka, till dessa pligter, men i en hotande fara, den medfödda driften at förswara of. Djuren betjena sig warckeligen af wreden i ingen annan affigt, än denna. Den lärer dem blott bruket af de wapen, hvilka Naturen gifwit dem till deras förwar; Bibern, at den igenom etbett fortplantar sitt förgift; Bina, at de slickas; Oren, at han brukar sina horn; Hästen, at han slår med foten, och så roidare. I allmänhet betjänar sig djuren af dessa sina wapen med mycken ordning, och wredgas mera af den förestående forans hotande påfölgder, än af egen wretad förbitring. Men människorna äro, lika som i alla andra saker, äfwen härutinnan widlöfigare. De retas och förörnas till förree wrede, än de hafwa ordsak, igenom förståndets öfwerläggning, hwilket dock intet berde blanda sig i instincternas oeconomic, hwaraf det

ingen ting förstår. Om wi icke gingo för långt i wreden; skulle wi lika så fallan som djuren, däraf försbera elaka wärkningar. Detra eländet kan nog synas och beklagas; men hwem kan ändra det?

Om det intet gifwes en grad af wrede, som wore ofstadelig, nyttig och naturlig; så hörde denna passion aldeles intet till lefnadsordningen; så berde man aldeles förbjuda den och därmed skulle man icke stort uträtta. Men, som jag intet gifwer så stränga lagar; då jag gifwer mitt medmänska lof till wisa grader af wrede: så finner i lefnadsordningen, et riktigt bruk däraf, rum, och därom måste jag säga något.

Jag wille önska, at man kunde wredgas så, som jag icke längesedan önsade, at man måtte kunna dansa. Intet för mycket, intet för hästigt, icke heller med för mycket efterlätenhet. Det wore bisfeligit, at alla människor intet wredgades på annat sätt, än somliga gamla gummor, som allenast låta illa, och det från morgonen till quällen, utan at därwid äsbosätta det minsta af sina syflor, och utan at på något sätt därwid angripa sig, sjungande därunder psalmer, berättat spinräcks-historier, äta och sofwa. En sådan wrede skulle warckeligen blott syfsetsätta tungan, men intet hjertat: man kunde därwid blifwa lika så gammal, som dessa gamla matronerna, och den skulle säga tillstunda of någon skada. Som det gifwes folk nog, hvilka hafwa den gifwan at tröta, utan at därwid förarga sig, så måste man hos dem gå i skola för at lära sådant.

Men jag måste härwid stelf gjöra mig et intast, hwilket tyckes förbjuda utöfningen af denna regelen. Men, om Physicalliste ord saker reta of till wredes; måste man då intet nödmändigt lämna den sitt fria loff, för at därigenom curera sig? Har jag intet stelf

sagt, at wreden underfundom er en Natu-
rens drift, hwarigenom den sætter os i det
tilstændet af undwika hotande faror? Behöf-
wer wäl en siäl första, då hans naturliga
drift huder honom dricka? Hwarföre skal
man då gräfwa dea driften at wredgas,
när naturen sielf gifwer os den til wärt
bästa?

Härpå svarar jag först, at man aldrig
hos suka bör så mycket tilfredsställa denna
driften, at de därutaf få rus; och på sam-
ma sätt måste man afwen hushålla med
wreden, ehuru den också wore en nyttig na-
turens drift. Det måste allid blifwa wid en
mycket måttelig wrede, om den som en häl-
sösam drift skal göra sin goda wärkan; den
allmänna försarenheten är på min sida. Man
finner at wreden skadar mindre, desto mera
den fåst ubrytas; och gemene män har den
regell, at man intet skal bära den hos sig.
Ju mer den yttar sig genom trätor, desto
mindre skadelig är den; och detta gäller om
alla sinnesbryter i allmänhet. Hos det ty-
sta folket wärkar wreden wäldsamast; men
på tungan bryter sig deß wäld, lika som
bollsornas ras emot klipporna.

Men jag måste ännu ytterligare beswa-
ra detta inlästet. Det är sant at en häftig
wrede underfundom kan wara os nyttig,
för at upmnitra de tröga krafterna, befor-
dra affbringarna, lätta matsmältningen, o.
s. w. I sådana fall blifwa wi igenom en
naturlig drift lätt retade, förtretelige, och
til trätor benägne. Men wi kunna, i själ-

set för at följa denna nedriga driften, göra
naturens affigt på et annat sätt tilfölest, så
at wi undwika farorne af wreden, som icke
låter tvinga sig innoen några strankor, och
ändock hafwa alla de fördelar därutaf, som
om wi werkeligen förtretat os. Så snart
man wid amalkande opästighet, hos sig
förspdrjer trästukan och retelsen at förarga
sig, måste man påfinna en konstig wrede,
som kan fördrätta samma wärkingar, som
den naturliga. Man gånge på fäcktalen och
fäcte så långt med en wän, til deß man
swettas. Detta medlet fresar krafterna lika
så mycket, som en måttelig wrede, det be-
fordrar affbringarna, och då man fådt et
par goda sötar förnydet, blandar sig en li-
ten afundsiuka til stämte, som fördrifskar
en tillräckelig utgjuning af galla, för at af-
wen befördra matsmältningen. Den sem icke
finner detta för godt nog, kan anställa
en dans med några hårbhanta bönder, eller
gå på jagt, rida, m. m. Den som med
fullkomlig lusta til trätor öfwerlemnar sig
deßa lufbarheter, behåller därutaf något sin-
ne och förbättrad hälsa. Men emedan det
dock wid alt detta allan är möjeligit at kun-
na undwika så wäl den måtteliga, som o-
måtteliga wreden, wil jag allenast utan wi-
dare omswep, här nämna de äddigaste mer-
mer huru man bör behålla sig i anseende til
hälsan wid förargelse och wrede.

(Fortsättning härnäst.)

Meteorologiske Observationer.

	Kl. 8. f. m.			Kl. 2. e. m.			Kl. 9. e. m.		
Maj.	Bar.	Therm.	wind. wädl.	Bar.	Therm.	wind. wädl.	Bar.	Therm.	wind. wädl.
5	25:45	3. d. W.	1 mult.	25:54	10. d. W.	1 klart.	25:54	6. d. W.	- klart.
6	25:60	7. d. S.	- klart.	25:65	13. d. S.	1 klart.	25:67	9. d. S.	1 klart.
7	25:75	9. d. S.	1 klart.	25:70	13. d. S.	2 klart.	25:65	10. d. S.	1 mult.
8	25:39	6. d. S.	1 rågn.	25:35	6. d. S.	3 rågn.	25:36	6. d. S.	1 mult.
9	25:41	8. d. S.	- mult.	25:45	12. d. S.	- mult.	25:47	8. d. S.	- mult.
10	25:60	10. d. W.	- klart.	25:63	15. d. W.	- klart.	25:63	10. d. W.	- klart.
11	25:70	10. d. W.	1 klart.	25:70	17. d. W.	1 klart.	25:77	10. d. W.	- klart.

Den 2 Maji sijn quart. kl. 11 f. m.

År 1770. d. 12 Maji. Politie- och Commerce = Tidningar.

I Stockholm äro ifrån den 4 Maji 1770, til och med den 11 dito, födde: 22 Gofebarn, 32 Flickedam, 14 Pår wigde, samt begrafne 26 gamla Personer och 19 Barn. (○) utmärker at ingen förteckning ifrån den Förämlingen inkommit.

De Gamla Personerna äro ddde: 8 af hetsig Feber, 7 af Lungfot, 4 af Ålderdom, 2 af Wattur-fot, 2 af Brösthufva, 1 af Magref, 1 af Slag, 1 af Blodförtuning. De 19 Barnen äro ddde: 10 af Slag, 2 af Keppor, 2 af Hetsig Sjukan, 1 af Wäpling, 1 af Kräf-Feber, 1 af Lärsten, 1 af Brösthufva, 1 af Varnshufva.

Namnen på de gamla ddda Personerna äro:

(St. Nicolai.) Plantenanten och Kongl. Lit-Drabanten Wälborne Hans Christ. Tigerichild. — Spragel-Fabrikören Christian Göbel. — Arrendatoren Ewen Erbens Enka, Brita Ersdotter, 70 år gl. — 2 Barn. — (St. Clara.) Bancé-Commisarijen Wälborne Herr David Ehrenlund. — Dds- gräfswären Hans Ryberg, 66 år gl. — 2 Barn. — (St. Jacob.) 2 Barn. — (Middare-belms-Föräml.) (○) — (Ejsta Föräml.) Grosshandlaren Johan Philip von Wippen. — (St. Maria) Handels-Verticenten Gustaf Wolph Kemson. — Tobaks-Spinnare-Enkan Maria Ben, 78 år gl. — (St. Catharina.) Wätare-Enkan Norma, 81 år gl. — Sverfäraren Eric Womman. — Tim-mermans-Hustru Anna Nordgren. — Hustru Ingeborg Gering. — Stads-Wätaman Job. Mora. — Järnbäddaren Peter Horander. — Ullfammaren Pors Wyrman, 70 gl. — Enkan Cathar. Spiering. — Steppare-Enkan Sara Grönlund. — 6 Barn. — (Kergholms-Föräml.) Tobaks-Plantören Gerhard van der Peltis Hustru, Brita Ekberg. — Pigan Catharina Wiberg. — (Siska Föräml.) Zimmermannen Anders Warkson, 80 år gl. — 1 Barn. — (Kranska Föräml.) (○) — (Ladugårdslands-Förämlingen.) Stads Vice-Fiscalen Nils Nisbergs Fru, Hedw. Nisberg. — Gofen Eric Fogman. — 2 Barn. — (St. Olof.) Språk-mästaren Daniel von Hoghen, 77 år gl. — Trädgårdsmästaren Job. Holms Enka. — Förgyllaren Frans Tillman. — Åfaren Anders Skofrön. — 2 Barn. — (St. Johannes.) 2 Barn. — (Barnhus-Förämlingen.) (○) — (Keps-holms-Förämlingen.) (○) — (Danviks-Förämlingen.) — (Sabbatsbergs-Battighus.) (○).

Ättfällige Kundgidreffer.

I Kongl. Truckerie-Boden finnas följande Böcker til köps: 171) Commazzi Polit. Annmärknin-gar öfwer de Romerska Hedniska Kässares bedrifter, 4 Dal. 16 öre. 172) Kofst Swenska Språkets rätta Skrifätt, 1 Dal. 16 öre. 173) Doct. Murray Warheit nud Göttilcheit des Christl. Glaubens 4 Theil, 2 Dal. 8 öre. 174) Begebenheiten des Roderick Ransom, 1 Th. 2 Dal. 8 öre. 175) Zeugnis eines Kindes, oder Erklärung der Spiel an die Erver, 1 Dal. 16 öre. 176) Alles und Neues in Theolog. Wissenschaften, 1 Th. 1 Dal. 16 öre. 177) Lichers Theolog. Annales 1, 2, 3 und 4 Decenn. von Jahr 1701 bis 1740 i 4 Band 9 Dal. 178) Prins Rotofs händelser 1753 för 4 Dal. 16 öre. 179) Tom Jones eller Hitle-Barnet i 1:a och 3:die Del. 6 Dal. 180) Öffentliche Reden über wichtige Religions-Motieren, gehalten in der Bräder-Gemeine, 1 Dal. 16 öre.

I Holmbergs Bekkåda finnas följande nya inkomne Danska Böcker: Tomares Allmindelig Natur-tur-Historie, i form of et Dictionaire, öfversatt, fördrft och förbättrad af v. Apheltin, 1 Tomer, 1767 in 8:uo, 108 Dal. Dödriges Daler til ungdomen, a 9 Dal. Ejudd. Betrachten. öwer Jesu magt og rade til at gøre Salig, 1760, a 6 Dal. Danska Jubel-Lärare, eller Historisk Berättning om de Lärare, som efter Reformation i Danmark och Nörrige tjent i 30 år och derower, a 12 D. Danske Mænds og Qvindes berömlige eftermälte, deres lefnet, framgien og Skiebne, med mange Kets., a 69 Dal. Exempel af Sielen, som hafwe lobet sig drage af den forförliga Jesu, 1761, a 10 Daler 16 öre. K. G. W. Kortmans Härliga 7 Predikener, a 9 Dal. Suederfs Brevs, 1769, a 8 Dal. Beskrifvelse om Staden Helsingörs, 6 Dal. Körtög i de Skönnö och ättige widskaber, 2 bind, st. b. 36 Dal. Haas Samling af de Evangeliske Biskoppers i Skållands Skrif, deras Wort-traiter og en kort beskrifvelse om deres Lif och lefnet, 1761 på Wisp., a 36 Dal. Hres Jesu Christ lidendes, döds og Begravelses Historie, efter de 4 Hellige Evangelisters Harmonerande Beskrifvelse, 3 delar in quarto, 72 Dal. Juus Affeds-Predikan den 12 Endagen efter Trinitatis, 1765, a 2 Daler 16 öre. Kompos om den Hemsighet i Nade-Påttin, i Christo oprettet med de saldne Syn-das-re, 1760, 4 Dal. Luthers förklarig öwer St. Pauli Epistel til de Galat. 13 Dal. Yrheri Chris-tendom, 1761. 12 Dal. Danske Magazin indeholdende allehande smere Stucker og anmärknin-gor til Historien og Språkets widsning, 1745, 90 Daler. Danmarks og Nörriges Deconomiske Ma-gazin, 8 delar, 1757 in 4:to, 96 Dal. De 5 Moses Böcker af den. Helt. Skriftes Danske Ömersättes Revision, 1759, a 9 Dal. Deconomiske Kiender til höiere eftertante, 1756, 39 Dal. Pontoppidans af-

ing om verdens nyhed, eller Beretning paa at verden ikke är af evighet, 1757, fr. B. 9 Daler. Ejusd. Den Danske Atlas eller Konge-Riket Dannemark udi en utførlig Pands-Beskrivelse, 4 Tom. fr. b., med många Kopfr. 200 Dal. Ejusd. Marmora Danica Selectiora sive inscriptiones, 1739, fol. 21 Dal. Ejusd. Nya Walmes-Bog, 1764, 7 Dal. Ejusd. Deconomiska Balancen eller afgränsade överslag paa Dannemarks forme til at göre sine Andbyggere lyckoslige, 1759, 9 Dal. Ejusd. Origines Hafnienses eller Staden Köpenhavens i sin oprindelige tilstånd, frän de äldste tider indtil dette Seculi begynnelse, 51 Dal. Ejusd. Aldgamle og enfoldige Christendom, 1755, 6 Daler. Victorii de Troendes Andelige Skatt-Kammer, 11 Dal. Patriotens Predikener til at befördra en helig Wandel för Gud, 1766, 6 Dal. Mays förslag til en Allmänlig Inledning i Handels-Tredenskapen, afsändt paa en theoretisk och practisk maade, 2 bind, 21 Daler. Robinson-den saa kaldede Swenske eller Gustafs Landteccens Lewnets-Beskrivelse, w. b. 18 Dal. Nambacks Beträkningar öwer den gamle Christi lidelse, med många Kopfr., Sw. B. Guldsnit, 33 Dal. Religionen efter Mr. Le Macine 3 Gänge, 6 Dal. Robinson Crusoe, den namnkunnige Engelländers Lewnet och meget seltsamme Skæbne, 2 delar, 18 Dal. Samling af adskillige Skrifter til de skonne widsensfärs och de Danske Sprogs opkomst m. m., 2 bind, fr. B. 39 Dal. Samling af adskillige nyttige och opbyggelige materier, saa wäl gamle som nye, 7 ff. 24 Dal. En liten Samling af adskillige Wers och Gänge, 2 Daler 16 öre. Saxonis Grammaticæ Historia Danica paa Danske eller den Danske Historien, 18 Dal. Sartorius Erfwinger samlade på det Kongl. Fri-Höfdommers-Huset, angående den fullständige födsel, samt deras Theoretiske Lärdom, 6 Dal. Snorre Sturlesons Nørste Kongers Arbnicka, 21 Dal. De Troendes Skatt och Alenodie, som är den föraktade Jesus af Nazareth, och afsändt hans födelse, lidande, död och begräfwelse, 4 Daler 8 öre. Kort och enfoldig undervisning för de Söge, til deras Sielas Lagedom i Liv og död, 1 Dal. 4 öre. Öwrigt der Sielländske Clerike eller efterrettning om Biskoper, Probster, Präster och andre Geistlige udi Siellands Stift, 3 Tom. med Biskops hörs företal, 30 Dal. Brevve, tillige med en practisk afhandling om den gode sinag i Dweve, af C. F. Gellert, 15 Dal. Caloppens eller Enveloppens förunderliga Hændelser, en Comisk Roman, 1 Daler 10 öre. Moshs andelige taler öwer Edn: och Herrens Erwanckter, 21 Dal. Beträkningar om de troendes Sal. död, 1 Dal. 4 öre. Trejets Herrsk. öwer Christi lidelses-Historia, 10 daler 16 öre. Anne Lille, eller det reise wal, 3 Dal. Anvisning at dö säly och frimodig, 4 dal. Andes Skälighets-Kof, 1 Daler 22 öre.

Lieutenanten Johan Widenmans samtliga Öfvergenärer behagade med Curatorerne sammantråda den 25 nästkommande Wäff, kl. 4 eftermiddagen på Walmens Källare wid Riddarhus-Öfveret, och komma efter förfatningarne, de, som då sig ej insinna, at åtnöjas med hvad de närwarande beslutade.

En Sedel til Sedelhaftwaren på 1600 Daler Rmt, utgifwen den 8-December 1769, at tre månader efter dato betalas af Wälören och Riddaren F. H. P. är för rättat inrethafwren förkommen, och utlofwas hederlig wedergällning at den, som bereder Sedel kan tillrätta Koff, och i Kongl. Slots-Cancelliet, hwarsel den samma til inlösen är förbuden, tillkänna gifwa.

Uti Lunafors Manufactur-Öfver wid Riddarhus-Öfveret finnes insatte til salu Salt-Gurker och torra thurkler för billigaste pris.

Et Dehänge är hittat wid Ämthuset, med ros och två Pælor; underrättelse sås på Slagtarchus-Bron uti Woden N:o 19, och då rättat ygaren visar märke til det samma, kan det återfås.

Frän en fattig Krono-Wätsman är följande Lördags den 5 hufus flockan emellan half 8 och 9 om aftonen bortfören en Häng-matta af Helsing-Weidman med stening eller smalt tog omkring 1000, och daglor uti hörnen; 3 alnar lang samt en och en half aln bred, allenafl litet brukad; hwem den kan taemkassa, skal straxt dertföre undfa 8 Daler Kopp:mt uti 2:dra Huset til Wänjer från Södermalms-Torg två trappor up, eller om den är pantjatt, skal den bli igenfö.

Hos Kryddkrämaren Johan Jacob Wilsch, Schach uti det Öfver wid stora Kurke-Drinken finnes nys inkomne Extra goda Cattris-Plommon, Engell Ost och Cardus-Lobak af årtillige förter.

Spegel-Fabrikören Jacob Selin, som bor på Köpmans-Gatan Huset N:o 187, tre trappor up, ästundär en Hörgyllare-Gejäll i Condition hos sig, emot hederlig Wefo-Wenning.

Uti för detta Molins Hus på Drottninge-Gatan hos Kryddkrämaren Wolin finnes nys inkomne Cattris-Plommon.

Åf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Maj:ts Nådige Bref, rörande Jägerie-Verjeningen i Riket. Dat. d. 7 Febr. 1770.

Kongl. Maj:ts Nådige Bref, angående omständigheterna i att tagande wid Soldaters antagande uti Regementerne. Dat. den 23 Febr. 1770.

Kongl. Maj:ts Nådige Bref, rörande Pensions-Casus-Inrättning för Civil-Statens. Dat. d. 19 Martii 1770.

Kongl. Maj:ts Nådige Instruction, hwatefter wederbörande Dissecrare, så af Sält- som Sjö-Artilleriet, wid Beskrifningar och prof-Mätningar af Canoner, Möriare och Hautbiser, samt Bombers, Branaters och Kulors wifsterande sig hawet i underdanighet at råttä. Dat. den 15 Martii 1770.

Kongl. Maj:ts Nådige Instruction för Allmannings-Ufwitnings-Rätten uti Wemteland. Dat. d. 15 Martii 1770.

Stockholms Wee=Blad.

Lördagen, den 19 Maji 1770.

Lärda Saker och Rön.

Q U A R T E R.

Om wrede.

Då man betraktar wredens wärknin-
gar, hvilka jag redan anfördt,
finner man, at denna sinnesbröl-
sen måste wara stabeligast för så-
dane, som äro fallne för starka blodflödnin-
gar, som hafwa darrande lemmar, löst lif,
slaplande tunga, hjertklappning, som plågas
af krampe, fallstot, som äro bendigne för in-
flammations-febrar, för Gall- eller Lefwer-
skuldomar, til slag eller förblanningar, til
gift, hypochondri och melancholi, och äro af
swag och dmtätlig kropp och sinnes beskaffen-
het. För dessa wore det mycket nyttigt, om
de wore blinda och döfwa; emedan man med
dessa båda sinnen förnimmer och upnappar
det mästa, som gibr och förargade. Dem rå-
der jag til tillförlighet, känslöshet, bered-
willighet at förlåta, och sådana dygder mer,
som wi stackars menniskor blott til sjelfra
namnet känna. Men besonnenligen måste de
undwika alla physicaliska anledningar til wre-
de, och hit höra alla heftiga saker, krodder,
win, öl och brännwin. Deras föda bde bestå
i det som är kylande: mjölk, watten, trä-
gårdss-frugter och dyligt.

Då man företat sig, är det en klof
försigtighet at spotta slitigt, och at intet ned-
swälga något af denna wätskan. Wreden
förgiftar spotten hos alla djur, och lika som
detta giffet igenom bett forplantas på an-
dra djur, så är det wäl ingen wiss påstågd,
men ändock troligt, at den oss, då han ned-
swälges, kan göra elaka wärknin-
gar. Om
mbjeligt är, bde man derför undwika wre-
de och förargelse, under det man äter
dricker; och har man förargat sig före mål-
tiden, bde man fasta sex timmar deruppå.

Denna boten är hälssosam. Ännu mindre
bde man förarga sig snart på måltiden, och
det kan förekommas, om intet annat medel
dertil gifwes, derignom, at man sofrer
middag. At hastigt dricka på wrede, är i
allmänhet stabeligt. Men win och brännwin
äro wid sådant tilfälle de aldersartigaste gif-
ter. Huru många exempel af inflammation
i lefweren, i magen, i tarmarna, ja, af o-
botelige stador på inälswoerna, som warit be-
ledsagade med döden, har man icke erfarit
af detta felet i lefnads-ordningen? Jag har
sjelf sedt en choleric man, hwilken efter stark
wrede drack sig et rus i win. Omedelbart
gen derpå föll han i det raseriet, som af
Medicis kallas Phrenitis, eller inflammation
i hjärnan, och han kunde på fem dygn,
hwarken äta, sofwa, eller få något bagna-
blicks stillhet. Til all lycka, blef han dock
omfider räddad. Hans exempel bde wara
mina wreda läsare. Som wreden ganstas
ket uphettar bloden, och döfwoar känslan, så
måste en förargad wara mycket försigtig, at
icke förkyla sig; och som krampen så ofta
hårdnackat tillslutar de naturlige affbrings-wä-
garna, at den intet wil lämna dem, då man
gifwits honom tid at fåsta sig deruti, så är
det en nyttig försigtighet, at på förargelse lå-
ta watten, och at intet tillbakars hålla krop-
pens öppning, som gemenligen af sig sjelf in-
finner sig på wreden. Men man tage sig
til wara för heftiga och retande purger-medel,
eller som åstadkomma upkastning med dyliga
medel, emedan gallan redan är heftig och
nog retad ändå, detta kunde förorsaka in-
flammation, brand i magen och tarmarna,
och en oundwitelig dö. Jag wet wäl at
en Medicus efter wrede, då sådana omstän-
digheter medgifwa, kan förordna upkast-
nings-medel och laxativer; men det måste icke
af okunnige eftergibas, hwilka intet med

en öfrad practisk skarpsinnighet kunna urrekliga sådana tillfällen. En Medicus kan öfrven såga hvilken rörelse behöfver återlämning. För fullblodige är sådant ganska nödigt.

Geheimerådet Fr. Hoffmann förordnade dem som förargat sig, följande medel, hvilket är ganska godt: Kräft-senar et halft quintin, renad Saltpeter 12 gran, som intages med brunns-watten, hwataman eller hwar tredje tima. Man kan öfrven lägga en scrupel god rhabarber dertil, och taga på en gång, som morgonen derpå kan repeteras. Detta medel dämpar gallans skärpa, och förer den lindrigt af.

Den som ännu wil hafwa mera, kan, då han är förargad, dricka en pthisan af caspat Hjorthorn och Scortzoner=rot, eller en mjölk af mandlar, hwitt wallmoge=frö, melon=ärnor, tilredd med säcker och något hjertsyrkande watten. De hetliga spiritueusa och sweet=drifwande medlen sticka sig intet här; ty de förordfala lätteligen led=wärk, giftaktige pådrag och hjertklappning.

Om Hus-Apothequers förnuftiga inrättande.

I friska människors lefnads=ordning gifwes understundom tillfällen, då Medicamenter böra brukas; och detta är aldeles intet underligt. Wi måste icke allenast rätta öf efter våra wiskor, utan ock efter våra passioner, och tusende tillfällige ting, som äro utom öf, hvilka understundom förantlåta öf, at wila från den wägen, hvilken wi, utan

afwikande föresatt öf gå. Dessa afwäggar från hälsans lagar, skulle om wi också straxt återträdde til den rätta wägen, ändock hafwa sina onaturlige fölgder, om man intet i sådana fall toge konstien til hjelp, för at genom en ny konstig afwäg från hälsans lagar, åter til intet gibrä den förstas onaturlige fölgder, på det naturen måtte wända tillbaka i sin rätta ordning. Så lärde Herr von Leibniz, at i den stora werlden fölgder na af öfrvernaturliga händelser, hvilka en gång förändrat tingens naturlige lopp, igenom en ny öfrvernaturlig händelse åter måste til intet gibras, om intet de första skulle i naturen utpräda sina fölgder rådeligen. Dessa sista kallade han underwärt, hvilka återställte tingens naturlige lopp och ordning i werlden. I vår lilla werld kan man födelikna de diatetiska eurerna med dessa återställnings=under. En omständighet i allmänna lefnaden, som sätter war natur i wörning, skulle så länge fortsätta sina fölgder, til des war hälsa derigenom wore aldeles förstörd, om wi intet straxt til intet gjorde dessa fölgder, igenom en annan omständighet, som icke annat är än en liten eur. Man är intet wan at kalla sådana onaturlige omständigheter, i hvilka et litet afwikande från hälsans lagar inwellerar öf, en sjukdom, ehuru de i grunden intet annat äro. Derföre håller man dem ock intet löna mödan, at värföre rådfråga någon Läkare, utan man gifwer sig tilfreds med några allmänna regler och hus=medel, för at åter bringa naturen på sin rätta wäg. (Fortsättning härnäst.)

Meteorologiske Observationer.

	Kl. 8. f. m.			Kl. 2. e. m.			Kl. 9. t. m.									
Wad.	Bar.	Therm.	wind. wadl.	Bar.	Therm.	wind. wadl.	Bar.	Therm.	wind. wadl.							
12	h	25:70	10. d.	h.	1 mult.	25:70	17. d.	h.	1 klart.	25:54	75. d.	h.	-	klart.		
13	c	25:76	12. d.	h.	-	klart.	25:76	17. d.	h.	1 klart.	25:67	76. d.	h.	1 klart.		
14	c	25:76	13. d.	ND.	1	klart.	25:79	20. d.	ND.	2	klart.	25:65	79. d.	ND.	1	klart.
15	d	25:86	14. d.	ND.	1	klart.	25:86	16. d.	ND.	3	klart.	25:36	90. d.	ND.	1	klart.
16	g	25:99	10. d.	ND.	-	klart.	25:99	16. d.	ND.	-	klart.	25:47	99. d.	ND.	-	klart.
17	u	25:98	16. d.	N.	1	klart.	25:98	14. d.	N.	-	klart.	25:90	17. d.	ND.	-	klart.
18	h	25:90	21. d.	h.	-	klart.	25:90	16. d.	SW.	-	klart.	25:90	15. d.	N.	1	klart.

Den 17 Wadsi sista quart. kl. 11 e. m.

År 1770. d. 19 Maji. Politie- och Commerce = Tidningar.

I Stockholm äro ifrån den 11 Maji 1770, till och med den 17 dito, födde: 15 Gofebarn, 17 Killebarn, 6 Pår wigde, samt begrafne 12 gamla Personer och 10 Barn. (○) utmärker at ingen förteckning ifrån den Församlingen inkommit.

De Gamla Personerna äro döde: 3 af Lungfot, 3 af Ålderdom, 2 af Bröst-Feber, 2 Mattusot, 2 af dangifwen Sjuka, 1 af rårande Sjuka, 1 af Bläck-Feber, 1 af Slag. De 10 Barnen äro döde: 4 af Slag, 2 af Nästling, 1 af Bröstsjuka, 1 af Lårsten, 1 dödfött, 1 af Koppor.

Namnen på de gamla döda Personerna äro:

(St. Nicolai.) Victualie-Handlaren Jöns Wägström, 73 år gl. — Handets-Vetjenten, Gabriel Åberg. — Korf-Åbaktaren Nils Åstlings hustru, Pigan Maria Helena Mattsdotter, 80 år gl. — 2 Barn. — (St. Clara.) 1 Barn. — (St. Jacob.) (○) — (Riddarehus-:Församling.) — (Efta Församling.) (○) — (St. Maria) 1 Barn. — (St. Catharina.) Tunbin-daren Nathanael Schulz, — Håfåre-Ånkan Anna Greta Storie, 63 år gl. — Pårdrifwars-Ånkan Ingrid Noach, 75 år gl. — och 3 Barn. — (Kongsholms-:Församling.) 1 Barn. — (Finska Församling.) (○) — (Fransiska Församling.) (○) — (Ladugårdslands-:Församlingen.) Parre-måstaren Jonas Weckefgren, — Lobaks-Handlaren And. Lundmans hustru, — Wistnen Lars Bergs Ånka, 94 år gl. — Pigan Brita Eriksdotter. — (St. Olof.) (○) (St. Johannes.) (○) — (Barnhus-:Församlingen.) Korfherden Johan Löhnberg. — (Steps-holms-:Församlingen.) 2 Barn. — (Sabbatsbergs-:Fattighus.) (○). — (Danwits-:Församlingen.) (○)

Åttskillige Rundgörelser.

Föreliden Bartholomäi dag eller den 24 Augusti sistledne år äro den, som förfödd Federat = Kabret-Åscren Anders Stagerborgs försälgnings-bod, emellan Riddarehus = Torget och Kongs = Backen förlorad en Souvenir, öfwerdragen med grön silkhad af flera färgor, såsom grön-röd, utfordrad inuti med blått Sidentyg och förgylt samt insattat oval spegel-glas, utanpå Siffwerbeslagen, titelen med swarta bok-skrifter Souvenir, med sin bhartspenna och Siffwerbeslagen på ändan; den som den samma upbittat, eller därom har under rättelse, gifwe det tillkänna uti bemänte Bod wid Riddarehus = Torget, emot 36 Dal. Kopp-mis wedergållning.

I Kongl. Tryckeri = Boken finnas följande Böcker til köps: 181) Recueil des Pièces, concernant le Procès entre la Demoiselle Cadere & le Pere Girard i 6 Vol. 9 Dal. 182) Les Contes aux heures perdues du Sr. D'Ouille 3:me Part. 1 Dal. 16 öre. 183) Reflexions morales par Blondel 1 Dal. 4 öre. 184) Dictionnaire på Italienska och Spanska, 4 Dal. 16 öre. 185) Les dernieres Sermons de Mr. Daillie avec la vie, 1 Dal. 16 öre. 186) Grigi Histoire veritable 2:de Partie 1 Dal. 16 öre. 187) Sermons par Mr. Du-Vidal, 1 Dal. 16 öre. 188) Lettres provinciales de Louis de Montalte, avec des Remarques 1: 4 Parties 3 Dal. 189) Memoires de Montgon 8:me Partie 1753, 3 Dal. 190) La Lumiere de la Raison par Derodon 1 Dal. 16 öre.

Seidlik Predikan om Guds församansfulla hjerta emot syndare, är nyligen af Trycket utkommen och sålles för en Dal. Kopp-mis i Hesselbergs Bokläda i Nya Rådhus = Flygelen; hwarejt Åsven fins nes Svedenborgianismen; Krigswetenskapens tilwärt i äldre och nyare tider; Capitain Wiauds bms-feliga sjönöds-Åsventor; Angelika Partiernas Thors och Wigs; Hrefwætt til Konungen i Ånges land; samt Becke = Skriften Utlandskt märkwärdigt Nytt, på hvilken Åsven sås prenumerat ion bärfådes.

Wid Gustafsbergs Säckbruk på Ladugårdslandet, samt uti des Bod wid St. Jacobi Kyrka, fin nes ännu något partie röda och gula Peratoes til köps.

För et litet Hushåll ämndas nu snart at få hysa twenne Tapiserade Rum med Rök och Råsk-lare samt nödige uthus, hälf på tracten omkring Normalms = Torget eller på Blåskesholmen, under rät-telse sås af Waktmästaren E. Thun, som är wid stora Cancelliet och Kongl. Krigs-Expedition.

En liten hwit och svart långbärig hund med rött Saffians halsband, och bokstäfwer J. G, af mäsiga, med beslag af dito och et litet trint Järn = Käs, är för Ågaren bortkommen den 14 huius; den sent samma hund uphittat, gifwe det tillkänna uti Steppar Carls gränd och huset No 22 en trap-sa up, des omak skal hederligen förskyllas.

En Skolepist, hvilken årnade begifwa sig til Stockholm, at där låra handel, ifrån Geffe Trivial, begärade fördenksut Rese = Pas af Lands = Secreteraren bärfådes, men förnektes aldeles det samma, es-huru han framwisse twänne Skole = Bewis, et af Rector Scholae, det andra af Apologisten, låter härmed allmä = heten se, huru högst obilligt det war handterat med en ännu til sitt förstånd omgärdig yngling.

Uti Huset N:o 26 i Stads-Gården äro 2 Kamrar at hyra på wckan; underrättelse fäs därhå-
des 3 trappor up.

Ännu finnes et litet partie af inslytade Kjörts-Bår i Glas-Boden wid Norrebro för 4 och en
half Dal. Hurken.

Om någon har framledne Magister Eric Rudas Wredikan, som han höll wid sit inträde i Drott-
ninge-Huset, och wil den samma afstå, så åstundas hon til köps emot dubbel betalning eller hroad
för henne begäres, då hon inlemnas uti Handelsmannens Herr Jthimet Bod på Freds-Gatan.

Uti Råntmästare-Huset, porten bredwid Lin-Boden 3 trappor up, finnes til köps finare och
gröfre kokat garn. Fäs åfwenledes der underrättelse om Kartuners upmålande, hwareff färgen är utur
sången.

3 fdgård aftons kl. 10 som war Tisdag, bortfödg en tander ärre utur et hus på Ladugårds-
det och Nybro-Gatan; den som den samma har uptagit eller igenfinner, tåktes wisa ågaren den wän-
skapen och afstånna honom på Ladugårdslands-Apoteket, hwaremot ågaren utläs war 18 Dal. Koppars-
mynts wedergällning.

Sistledne Fördags afton, är en swart lurfwig Lif-hwalp bortkommen wid Rådmgatan; den
som kan skaffa den samma til rätta, och det tillkänna gifwer i Holmbergs Boklåda i stora Kyrkobrin-
ken, undfår 6 Dal. Kopp:mt. På bemålte ställe finnes Anedoterne til Riksdags-Kronikan N:o 1
och Wibang, a 12 bre. Protocol, Handlingar, och Utslag, rörande Beckskriften, Uplösning för
Swänksa Folket, a 8 bre Arket. Skriftwärlingen emellan Advocat-Rifskalen Jelleen och Bokhandlaren
Holmeen såljes där reban til 2 Dal. 16 bre K:mt apart. Freses Andeliga och werdliga dikter a 5
Dal. Ejsud. Passions-Kanfar 3 Dal. Moulins afhandling om Själens frid och förnöjelse, 24 Dal.
Gottholds 400 tillfälliga Betraktelser 13 Dal. Florus cum not. Minelli, 12 Dal. Erasmi Roterod.
Colloquia cum notis Schrevelii p. b. 18 Dal. Euclidis Elementa med 11:e och 12:e Hof. 9 dal.
Rollins Histoire Moderne, Romaine & des Empereurs Romains pour servir de Suite à L'Hist. Rom.
de Rollin, par Crevier, 42 Vol. i nya Franska Band, 775 Dal.

Til salu är et nytt Korswerks-Liber, på ena ändan til wangshus inrättat, med windbrutit taf-
lag, och nytt taftegel täckt, 18 och en half aln långt, 9 och en half aln bredt, för billigt pris;
hwarem underrättelse fäs hos Råntmästaren Bogman wid Or-Lorget och Byggmästaren Wom.

Stulle någon efter Medici anordnande åstunda Ringon-watten, såsom tjenligt til lågedryck uti
betfäga stufdomar, kan det bouteljetas, sås, uti huset N:o 112 på lilla Nygatan en trappa up.
En ung wacker swart Klippare, tjenlig til rid- och fdr-häst, är til salu, hwarem underrättelse fäs
at så, hos handelsman Woveen i des bod wid Norrmalmsterg.

3 Söndags efter Sögmåkan uti S:t Marie Kyrka, lemnades qwar uti en bänk, en Psalmbof af
det nyare formatet, bunden uti swant glansskin, med förghld rand utanpå, samt bladen förghl-
ten som lämnar denna bok til Kloakaren i S:t Maria Kyrka, har at undfå en hederlig wedergällning.

Åstundas Intressent uti en fördelaktig ny inrättning, med et emot nottan, samt i och för sig
sielst söga nämnowärde Förlag, hwarem underrättelse lemnas uti Tobaks-Boden på Wåsterlång-Gatan,
Huset N:o 33, ei långt ifrån stora Kyrkobrinken.

Om någon är hugad at tilhandla sig några Fresse-Skatte-Räntor til 4 procent, behagade uti Dag-
ligt Alkhandla gifwa tillkänna stället, hwareff man funde få suta köp derom.

Föleden Fördags eller den 12 Maji, är för rätta ågaren, en Lif af windthunds-sort bortkom-
min, hwit til färgen med lång nos, och brunt hufwud med en hwit blåsa, samt tre stora brunspräck-
liga släckar på ryggen; den som samma Lif tilrättu köffar, och afåmnar i Huset N:o 43 i Nygrån-
den wid Skeppbron, har at undfå hederlig wedergällning.

En swart Wagns-Häst är til salu; underrättelse härom fäs i Tobaks-Boden mitt emot Posthuset.
Hästten uti tremassa Galliceren Anna Maria om 74 swära låsters storlek bygd af Et på Cravel,
och fäs närmare underrättelse därstädes hos Bokhallaren Nyman.

Uti Köpman Dittmers hus N:o 33 på gamla Kongsholms Bro-Gatan är en wäl conditionerad
Coupe-Wagn til salu. Widare underrättelse fäs hos Hof-Gjutaren Dahlgren därstädes.

Om någon åstundar tilhandla sig Pepparrot och Strångar af bästa sort, som årligen å nge
omläggas, så kan sådant erhållas hos Trågårdsmästaren Jöns Kålgren wid Danwiken.

Åf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Maj:ts Nådiga Förlaring, öfwer Theb, til förekommande af sannings-lösa Rottens ut-
spridande, d. 2 Martii 1767 utstādade Nådiga Kungdrelse och warning. Dat. th. 22 Martii 1770.

Kongl. Maj:ts Nådiga Bref, rörande Krigs-Förtjenstiers hyperia rätt til befordran uti Arméen.
Dat. then 29 Martii 1770.

Kungdrelse, angående en til Erneket, under Titul: Uplösning för Swänksa Folket, om anled-
ningen, Oriafen och Affgaterne med Urtima Riksdagen 1769, utkommen Wecko-Skrifts förordande.
Dat. th. 13 Maji 1770.

Kungdrelse, angående then förordnade Bergsprängnings-Directionen. Dat. th. 11 Maji 1770.

Stockholms Weeo-Blad.

Tördagen, den 26 Maji 1770.

Lärda Saker och Rön.

R A K A R E N.

Om Hus-Apothequers förnuftiga inrättande.

Så en frist människa ätit eller druckit för mycket, om hon haft någon stråmsel eller förargelse, blifwer hon opastlig af et sådant fel i sin lefnads-ordning. Följderne af detta felet skulle göra henne ordenteligen sjuk, om hon icke straxt til intet gjorde dem. Men ser detta, blifwer hon redan liksom straxt återstald, innan hon ännu lämnat sig tid at blifwa sjuk; och detta kan dock ske, utan at des lifmedicus får weta något därpå. Underfundom kunna dylika fel i lefnads-ordningen hjälpas igenom et wisst förhållande, utan alla läkemedel. Ett exempel, om en människa, som ätit för mycket, fastar några dagar. Men underfundom måste läkemedel, åter godt göra felet; och dessa äro de läkemedel hwilka jag icke så mycket räknar til den egentliga Läkare-Konsten, som icke mer til dieten. Läkemedel gifwas, hwilkas värkningar blott bestå däruiti, at til intet göra följderna af et fel i lefnads-ordningen, hwilka just äro i begrep at förena sig til utgörande af en ordentelig sjukdom; och detta är det enda förnuftiga begrep, man om preservations-curer kan göra sig.

Emedan igenom sådana Läkemedel underfundom de adraktbära och farligaste sjukdomar kunna förekommas, och emedan det enda medlet, at förekomma dem, består uti at straxt stöda til deras bruk, sedan felet i lefnadsordningen blifwit begångit; så har detta föranlåtit så wäl selswa Läkarena, som alla försigtiga hushåder, at tänka på et förråd af sådana läkemedel, som altid kunna

wara til hands, och wid alla nödiga tillfällen kunna brukas, så snart de finna sig skyldige til något betydbande fel i lefnads-ordningen. Detta är ursprunget til de så kallade Hus-Apothequen, och en Läkare skulle wara mycket obillig, högst egenyttig, och en fiende til det allmänna bästa, om han wille tabla denna uppfinning. Wid huru många tillfällen skulle han icke komma för sent, för at straxt i sin bürjan kunna qwädfwa et ondt, som någon olyckelig ansibt i allmänna lefnaden förordssalat; och hwad skulle det wäl det arma folket taga sig före, som bo på landet, eller i små Städer, hwarest det är så illa beställt, at ingen Medicus finnes; om de intet kunna taga sin tillflykt til sit Hus-Apotheque? Härjämte är ofta det onda, som et fel i lefnads-ordningen förordssalat, i sitt ursprung så litet, at man tycker sig icke wilsa därpå beswära någon Läkare; och korteligen, hwar och en är af den meningen, at man icke med många widlöftigheter behöfwer söka det, hwad han med mindre möda kan hafwa. Den begärlighet, hwarmed hwar och en hushåder söker förskaffa sig sådana medel, är et bewis til deras oumbärlighet, eller ämning til deras stora begärlighet; och den beredwilligheten, som berömda Läkare wisa, at förse publiken med sådana läkemedel, tyckes nogsamt öfwerwiga hwar och en om deras nytta.

Et wäl inrättat Hus-Apotheque bör adraminst bestå af universat Medicamenter, hwarigenom man wil öfwerwita Publiken af med 10 eller 12 slags Medicamenter kunna curera alla möjliga sjukdomar. Jag måste tilstå at sådana Apothequer äro af föga nytta. Medgifwem, hwilket dock aldrig kan medgifwas, at sådana Medicamenter märkelligen kunna brukas i alla sjukdomar; hwaraf skal då gemene man, som icke äger tillräcklig

Medicinsk Kundskap, behörigen förstå af Kun-
na utskilja sina sjukdomar, för at på sig
nyttja den förefärdne method i curen? Hu-
ru länge måste intet ofta sjukska den stickell-
gaste Läkare forska och grubla, för at kunna
utgrunda en sjukdoms rätta natur? De un-
derrättelser, som wid dylika Apotheque Kun-
na bifogas, äro för ofullkomlige, at därut-
af stickelige Läkare skulle kunna stapas. Af
desa och flera dylika grunder, som nu wore
för widhöfrigt af ombrä, kan jag icke billi-
ga deras försarande, som med universal-Me-
dicamenter äro för skiloflige wid ordent-
liga sjukdomars curerande; och hvilka där-
genom icke allenast til det allmännas skada
bedraga det samma, utan och willa inbilla
werlden, at Läkare-wettenskapen i sjukska wärd-
ket är en så ringa och obetydlig konst. Då
man sätter Publicum i det stånd, at så til
intet göra följderna af selen i lefnads-ord-
ningen, at sjukdomarna, som skulle komma
däraf, förekommas därigenom; har en stic-
kelig och samwetsgran Läkare gjort alt hrad
anbjetligt är. Andra läkemedel, hvilka äro
förträffelige til många sjukdomars helande,
böra allenast öfwerlemnas Läkarens egit bruk,
men ingatunda anförtros i den helt oförfar-
ne Publici händer.

Et Hus-Apotheque, som skal medföra
den påstfaste nyttan, måste, som jag redan
sagt, allenast innehafwa sådana Läkemedel,
hvilka fast ommedelbarligen åter til intet göra
följderna af de i lefnads-ordningen begångne
fel, och härigenom förebygga de sjukdomar,
som leda sit ursprung från sådana fel. Jag
prepar ä nyo, at til förbättrandet af sådana
fel intet alltid i alla tillfällen läkemedel äro

nöddige. Ofta är blott en förbättring i för-
hållandet af lefnads-sättet härtil tillräckelig,
och hwaräst detta finner rum, hwilket i de
måsta fall kan se, är det alltid bättre, än
at bruka Medicamenter. Den som genom
fastande kan befria sig från wämjelse, som
genom öfwerlastande blifwit åstadkommen, den
gorde icke wäl, om han genom Medica-
menter wille söka at förbättra matlusten. Men
huru kan man årfara, i hwilka fall blott en
förändrad lefnads-ordning kan vara tillräc-
kelig at åter förbättra den föras fel? Här-
til tjåna Läkarens dietetiska Skriffter; och
denna underrättelsen är en af hufwud-afsig-
terne med min wedofstrift. Häruti och i se-
re som hafwa dylikt ändamål, kan man lä-
sa de reglor, hvilka böra i agt tagas, om
man genom et klokt förhållande wil förbät-
tra de fel, som begås i lefnads-ordningen;
och därpå är det et intresse för alla dem,
hvilka icke äro Läkare, at de sitigt läsa så-
dana skrifter, och göra sig bekanta med lef-
nads-ordningens grundlagar. Undersjundom
kunna också blott mat och driick förbättra
följderna af en felaktig diet; och äfwen
desa läks-medel äro alltid bättre än Medica-
menter. Läkarens dietetiska skrifter lämna
underrättelse om sådana medel; och detta är
et ytterligare stäl hwärföre de böra i läs-
ta. Men änteligen blifwa ändock några fall öfri-
ge, då lefnads-ordningens fel blifit igenom Me-
dicamenter allena både snarare och säkrare
kunna hjälpas, än på något annat sätt, och
desa äro sådana Medicamenter, hvilka man
måste gifwa Hus-Fäderna i sina Hus-Apo-
theque.

(Fortsättning härnäst.)

Meteorologiske Observationer.

Maj.	N. 2. f. m.			N. 2. e. m.			N. 9. e. m.		
	Bar. Therm.	wind.	wädl.	Bar. Therm.	wind.	wädl.	Bar. Therm.	wind.	wädl.
19	25:90 15. d.	W.	1 klart.	25:87 21. d.	S.	1 klart.	25:80 16. d.	S.	- klart.
20	25:84 15. d.	W.	- klart.	25:84 21. d.	S.	1 klart.	25:84 15. d.	S.	1 klart.
21	25:84 14. d.	W.	1 klart.	25:70 21. d.	W.	2 klart.	25:65 15. d.	W.	1 klart.
22	25:50 15. d.	W.	1 klart.	25:45 18. d.	W.	3 klart.	25:40 15. d.	W.	1 klart.
23	25:39 15. d.	W.	- klart.	25:39 20. d.	W.	- klart.	25:33 15. d.	W.	- sågn.
24	25:98 16. d.	N.	1 klart.	25:98 14. d.	N.	- klart.	25:90 17. d.	W.	- klart.
25	25:90 21. d.	S.	- klart.	25:90 16. d.	SW.	- klart.	25:90 15. d.	W.	1 klart.

Den 17 Maji sista quart. kl. 11 e. m.

År 1770. d. 26 Maji. Politie- och Commerce = Tidningar.

Å Stockholm äro ifrån den 18 Maji 1770, til och med den 25 dito, födde: 20 Gofebarn, 21 Håkebarn, 5 Går widge, samt begrafne 22 gamla Perfoner och 21 Barn. (○) utmärker at ingen förteckning ifrån den församlingen inkommit.

De Gamla Perfonerna äro döde: 8 af Lungfot, 4 af Ålderdom, 3 af Bröst-Geber, 3 af Hetsiga Sjukan, 2 af Slag, 1 af rårande Sjukan, 1 af Sickt. De 21 Barnen äro döde: 11 af Slag, 2 af Wåfning, 2 af Kieppor, 2 af Hetsig Geber, 2 af rårande sjukta, 1 döfödt, 1 litet sunnit dödt.

Namnen på de gamla döda Perfonerna äro:

(St. Nicolai.) Borgmästaren Johan Forskens Fru, Elisabeth Petre, 60 år gl. — Tobaks-Fabrikören Lars Hovtulan. — Notmästaren Johan Söderbergs hustru. — 2 Barn. — (St. Clara.) Inspektören Lars Lundeus, 74 år gl. — Lehnwärdaren Jonas Rosinbergs Enka, 66 år gl. — 2 Barn. — (St. Jacob.) (○) — (Riddareholms-försam.) (○) — (Nyssa försam.) (○) — (St. Maria) Färdriks-Enkan Maria Charlotta Sjöfverankar. — 1 Barn. — (St. Catharina.) Trädgårdsmästaren Anders Hurin, 72 år gl. — Spanmäts-Handlars-Enkan Anna Susanna Westing, 81 år gl. — Kläd-Manufacturist-Hustrun Hedwig Stina Herberts, 67 år gl. — 2 barn. — (Kongsholms-försam.) 4 Barn. — (Sinsjö-försam.) Skräddare-Gesällen Johan Wäckström. — 1 Barn. — (Fransiska försam.) (○) — (Ladugårdslands-församlingen.) Wifiteuren Ewen Hjertberg. — 1 Barn. — (St. Olof.) Teacturen Abraham Berg, 64 år gl. — Linnemannen Fred. Blom. — Stads-Wäktman Aron Åbergs Enka. — Stolmakare-Gesällen Jacob Blom. — Strumpwärfware-Gesällen Johan Selid. — Stomakare-Gesällen Fred. Ekberg. — Stomakare-Gesällen Eric Rundberg. — 5 Barn. — (St. Johannes.) Slaktaren Carl Fredric Stares Hustru, Beata Söderman. — Tullnårs-Enkan Catharina Örenker, 87 år gl. — Wefägaren Hans Fred. Normanus hustru. — Drängen Pors Söderberg. — 3 Barn. — (Wärnhus-församlingen.) (○) — (Sjersholms-församlingen.) (○) — (Danwifs-församlingen.) (○). — (Sabbatsbergs = Gattiga hus.) (○)

Åttskillige Kundgibelser.

Å Kongl. Tryckeri-Woden finnas följande Böcker til köps: 191) Spegels Guds wärk och hwilla, 9 dal. 192) Scriwers Gortholds 400 zufällige Andachten, 3 dal. 193) Dramatunnige Generales les-woerne, 1 delen om Gåltmarck. Kvenne, 4 dal. 16 br. 194) Cartesi Leidenchaften der Seele, 1 daler 16 bre. 195) Brittsche Bibliothek, 1 St., 24 bre. 196) Mina Lids-larwis, 1:sta heftet, 2 daler 16 br. 197) Den Indianiska Philosophen, 1 dal. 16 br. 198) Mina försök, 1 och 2 delen, 3 Dal. 199) Fabricii Amaranther eller Poesier, 1 dal. 16 bre. 200) Sedolwande Tabler, samtte Sjoppi på Swenska, 4 Daler 16 bre.

Som det af Krigs-Rådet och Riddaren Wabenstierna, under föskledne Ålfsdag uti Högslöfliche Secrete Åttförtets samt Justitie och Secrete Deputatienernes Sammantråde afgifne votum, i anledning af General-Majoren och Riddaren Baron Wexlins sbrut inlämnade dictamen ad Protocolum, angående de der förwarande Fråga om wåra Grundlagars återställande til deras förska Simplicité, blifwit sär-silt tryckt, och således ej åtsögt de därom af trycket utkomne Handlingar; men bde blifwos Protocol-let för den 20 October 1769, som den under samma dags Protocol tryckte anmärkning utwisar, emedan det annars, i sit sammanhang, til någon del finnes afbrutt; altså warder sådant til underrättelse för respective Wrenumeranterne, och flere, som af dese Handlingaar äro Innehafware, härmedelst tillkänna gifwit, och at Exemplar af detta votum, som stige et ark, finnes i Bokhandlaren Seger-dahls Woklada på stora Nygatan.

Nåligen är från Horns Tryckerie i Wexerås, följande Böcker utkomne: Cornelius Nepos på Latin med Swenska Noter och Land-Cartor i 8:wo, 2:dra Uplagan förbättrad, a 9 Dal. exempl. Dito Cicero's Orationes med Sw. Noter, 2:dra Uplagan förbättrad, 9 Dal. Dito Cicero's Epistole sester med Sw. Noter, 2:dra Uplagan förbättrad, a 3 Dal. 16 bre ef. Burmanni Poetica juwe-nist editt. 3:ta 1 Dal. 24 bre. Poesiers Fransiska och Swenska Grammatre, 7 Dl. 16 br. Carotus brinnande Wönd-Offer, såsom sjufliga Stunders tidsfördrif, 2 Dal. 16 bre. Copriani Christi Sedo-lära, samt des råd och betänkande ic. till. 5 Dal. 16 bre. Wållers Kors-Wot: och Wönd-Skola, 7 Dal. Sättet at wåra sin egen Läkare, 18 bre. Ålms underjordiska Resa 2:dra Uplagan med Koppar-strycken, 6 Dal. Öswannämde finnas på Horns Woklada i Wexerås, i Segerdahls och Holmbergs Wok-låder i Stockholm, samt hos Wågiser Dl. Leseben i Åbo, och Notarien Nigelsius i Upsala, Handelsman E. Fr. Wexman i Gofte, så snart Sjöslagenhet ges at dem öfwerfända.

Uti Höglofliche Kongl. Krigs-Collegio blifwer den 20 Junii flockan 10 förmiddagen, genom Auction uphandlat, för Garnisons-Manskapet i Christianstad, Sångfläder til 205 dubbla och 19 Enkla Sångar, bestående hwarje Sång af en Madras och en Huswud-Dyna af Helsinge-Buldan, hrandes hwarje Madras til de dubbla Sångarne hälla i längden 3 och en half alnar, och 2 alnar i bredden, som utgide tilhoppa 18 alnar Buldan; och til de enkla Sångarne fordras 13 och tre fjerdedels alnar ditto i hvardera; til alla dese Sångar kommer at uphandlas 206 stycken fordrade Wallmars-Läcken, och 19 styck. til de enkla Sångarne, uppå hwilket alt profwer äro at bestå i Kongl. Fortifications Kammar-Contoir.

Uti Höglofliche Kongl. Krigs-Collegio blifwer genom Auction den 9 Junii som är Pårdagen, ff. 10 förmiddagen, til dem utbudit, som för billigaste priset wilja sig åtaga at här i Stockholm lesfrö-
wera et partie Arter, Korn och Hafwergrön, Smör, Salt Kött, Stöckfisk, Sill och Salt, samt stor-
peppar, Brånwin, Tobak och Win-Artika; betalningen sker så skyndsamt som lesfröanssen blir full-
bordad. Ditto d. 20 Junii blifwer på högbemälte ställe och ansförde tid, äfwen genom Auction up-
handlat 7362 alnar Helsinge-Buldan, och 4928 alnar Walmar at i Helsingfors lesfröwera innom den
tid, som wid Auctionen kundgjöres. Samma dag blifwer äfwen genom Entreprenade utbudit tafens
anströkande på Artillerie-Gården och reparation på stora Material-Huset därstädes; ditto reparation på de
i Christianstads Stadts Tyghus samt des Seensfors förbättrande och Material-Bodens reparation; fem-
mandes samma Entreprenade-Auction på samma dag i Christianstad at anställas; äfwen komster då at
uphandlas 10 Tunnor Fära och en Tunna Rödssåg til Reserve-Husets anströkande på Landskrona
Fästning, ditto 40 st. Kopparflettlar för Artilleriet i Sveaborg, 1 st. Kopparflett-om en half Tun-
nas rymd för Laboratorium i Finland, ditto 6 st. Kruttäcken af buldan, 7 alnar långa och 5 dukar
breda för Efsborgs Fästning. Äfwen kommer til Entreprenade at utbudas Artillerie- och Arsenal-
Spreutornes underhållande i godt stånd, efter wilkor, som wid Auctionen kundgjöres.

På Warholms Fästning kommer den 31 i denna Månad på öppen Auction at uphandlas, 30000
Murtegel, 30 Läster Gottlands Kalk, 250 Kolster Bräder, 9000 fem-tums Epif, och 14 Steppund
Näpwer, hwilka til Fästnings-Byggnadens behof wid Fredricksborgs Fästning komma at lesfröweras en
del medio Junii, och reisen något längre fram, hwarom wid Auctionen skal gifwas underättelse.

Uti Höglofliche Kongl. Kammar-Collegio blifwer den 11 Junii som är måndagen, flockan 10 för-
middagen, genom Auction til Entreprenade utbudit, reparation på stora Magazines-Huset wid Skepps-
holmens och Ladugårdslandet, samt 3:ne stycken Planks upfattande wid Skeppsholms Magazine, om
21:1 alnars längd, hwarafwer förslager och beskifningar äro at bestå i högbemälte Collegii Advocat-Ki-
kals-Contoir.

Uti Östergötthland, tre fjerdedels mil från Linköping, är til salu en Egendom, wid namn Öez-
Korp, bestående af följande Hemman och Ägenheter, neml. 1 Hemman Säterie Krono-Rusthäll, med
en fjerdedel Frälse-Ång i Ågorne, har 6 st. Korp, som brukas tilhoppa med et halst Hemman Krono-
Skatte, och et halst Krono, emedan Ågorne ligga innom en ång, hwilka 2:ne halfwa Hemman äro
förmedlade ifrån hela Hemman, och hafwa alla tillsammans 48 Tunnor åst. utgåde, ganska god
och bördig jord, och Ång 130 last hårdwalls-hb, i bättre år til 150 last, 3 st. Betes-Pagar, uti hwil-
ka tvåänne är ris-brånle och löf-skog i ångarne; så Man-som Ladu-Gården är väl bygd, och har en
mycket wacker och stor Trågård, samt 5 st. Fiske-Dammar. 2:ne halfwa Krono-Skatte-Hemman, som
äro Augmenter til Säteriet, brukas för Skatt. 2:ne halfwa Krono-Skatte-Hemman förmedlade ifrån
hela Hemman, brukas til halfnad. Et fjerdedels Krono-Skatte ditto, brukas som Korp. Et halst
Hemman Krono, förmedlat ifrån et helt, är et Rusthäll som brukas för Skatt, har Fiske och wacker
Skog, som med wed och alt werke fournerar Herregården alla behöfwen. Et Hemman Krono, Aug-
ment til Rusthället, brukas til halfnad. 2:ne Krono-Utjordar äro äfwen til Rusthället ansagre som
äro bygde, samt Krono-Lönde af wisse Hemman tillagen. Sex tre ottondels Hemman Frälse, af hwil-
ka et halst brukas til halfnad, de andre gbra Skuts- och dags-werken, betala penningar och Spanne-
måls-rånter. En Frälse-Dworn med två par Stenar, betalar Spannemåls-rånta, hwilket alt beskri-
ningen utwisar. Den som denna Egendomen åstundar sig tilhandla, hwilken gör tillsammans, Et
Hemman Säterie, Sex fem ottondels Hemman Frälse, En Frälse-Dworn, två och tre fjerdedels Hem-
man Krono-Skatte, och två Hemman Krono, kan här i Stöckh. uti Handelsmannen Nathanael We-
sterbergs Wod i stora Kirkebrinken, om hela Egendomens beskaffenhet och priset så underättelse, i
Linköping hos Handelsman Schotte, och i Linköping hos Rådman Dahl.

Uf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Maj:ts och Rikens Svea Hof-Rätts Bref, rörande 48 Mark per Riksbalder Hamburger-
Wanco, i afseende til Guarnizonens Regimenternes öfndannde, och Sjöförens erläggande. Dat. then 13
Martii 1770.

Kongl. Maj:ts och Rikens Kammar-Collegii Circulaire-Bref, til samtelige Herrar Landsböf-
ingarne, rörande the af Rikens Ständer wid sin öfwerständne Riksdag ragne förättningar med Kung-
Sjärdars och andre Krono-Ägenheters för-arrunderande i Sverige och Finland. Dat. then 3 April
1770.

Stockholms Wedo = Blad.

Lördagen, den 2 Junii 1770.

Lärda Saker och Rön.

P A R A N E N.

Om Hus-Apothequers förnuftiga
Inrättande.

Sen härvid är en tydlig och utförlig underrettelse huru de skola brukas, snart sagt ıddigare, än hjestwa Medicamenterna; och det är beklageligt, at detta ııid många Hus-Apotheque antingen aldeles fattas, eller ııet är ganska ofullkomligt. Et af de allmänaste fel i lefnads-ordningen är omåttelighet i åtanke och drickande, hwarigenom matsmältningen försämräs. Det är ofta ııddigt, ııid den strängaste fasta, at ändoc̄ taja et medicament til hjelp, för at snart återställa en god matsmältning, som den förnämsta hälsans källa. Därföre måste et Hus-Apotheque wara försedt med et sådant medel, som befordrar matsmältningen. I de måsta finnes dylika, hwilka doc̄ allenast til namnet äro sådana; Medicamenter, som wäl kunna storka magen, men doc̄ låta den osmälteliga massan, som finnes uti honom, ligga ıırörd. Då man besjånar sig af sådana medel, framtringas naturligt för at ännu mera öfwerlasta magen; men de elata påföljder, som öfwerlastandet medförer, förekommas intet. Et medel, som skal befordra matsmältningen, måste wara af helt annan bestaffenhet.

Hinder i kroppens ııddigaste afföringar, är en farlig omständighet, som kommer af fel i lefnads-ordningen. Livwets förskäppning bör wäl icke länge ståsa; Men dertföre är icke något besynnerligt medel i et Hus-Apotheque just så aldeles ıımbärligt. De purgerande medlen fordra större försigtighet ııid deras brukande, än at de kunna lämnas i aldeles oåfarnas händer. Men man behöfwer dertföre icke wara i någon förlagenhet. Jag har i arket som handlar om de tre ııddwändigaste afföringarne i den menstliga kroppen, upgifwit åhsälliga medel och hus-curer, af hwilka man med nytta kan betjena sig, för at hålla den dagliga kroppsuppningen i ordning; och om äfwen dessa män-

ga fall intet allena skulle wara tillräckelige, låra de medel, som befordra matsmältningen, märksälla det öfrige på et sådant sätt, at man icke behöfwer bestyra sig om några andra purger-medel, hwilka, utom des, ııid dylika omständigheter allenast äro palliativer, som märka den ena dagen, och låta det samma onda ånyo ıırota sig den andra.

At för myden öppning, då den härderer af något fel i lefnads-ordningen, är redan en formerad sjukdom, hwaremot rhabarber är det enda påtteliggaste och säkraste medel, hwarföre också detta medlet förtjenar et rum uti Hus-Apothequet, och man kan altid med säkerhet nyttja det i denna sjukdomen, til des man wunnit rådrum at rådfråga någon Lärlare.

Et medel som återställer den afbrutne ömärkelige utdunstningen, är uti et Hus-Apotheque ııddwändigt ııid sådana tilfällen, då man antingen frugtöft nyttjat de råd, hwilka jag i det ofwannande arket om den menstliga kroppens afföringar, omtalat, eller då de intet kunna användas. Man wet huru myden öföda en förskynning kan stifta, och at hudens utdunstning, som igenom förskynning blifwer afbruten, är en af de äldra angelägnaste afföringar, som man icke hastigt nog kan återställa. Et medel, som skal fördrätta detta, måste wara af sigt, men ändoc̄ icke hetsigt, så at det må kunna wara nyttigt och brukeligt för hwarje kropp bestaffenhet. Men sådana äro intet de allmänna Betwars-pulswer och droppar, hwilka icke så egenteligen återställa utdunstningen, som icke mera drifwa swetten: Tröanne ting, hwaraf det sista aldeles intet härer til lefnads-ordningen, som ses af arket, hwilket handlar om scocten.

Som ııid smittosamma sjukdommar intet säkrare medel gifwes, at undgå smitta, än hudens beständiga utdunstning, som doc̄ intet bde wara någon swett, så kan man tillika betjena sig af detta medel, utom flera, hwilka jag nämt i arket, som förestifwer regler, huru man bde förhålla sig, då smittosamma sjukdommar gå, för at preservera sig i sudda tider.

Det lidandet, uti hwilket försträckelse och wredde försätter och, kommer liksom stogandes på sig, inom några dagnasteck förgifta de wåra wårstfor, och man kan aldrig nog stonda at sätta dem et motgift, som bestyhdar sig från deras wåld. En famill, som intet är försedd med några medel emot dessa passioners wåldsamma påföljder, loper alla dagnasteck fara at strötas i olycka och elände, hwilket dock med liten möda, af grundnen hade kunnat förekommas. Sådana medel böra alltså nödwändigt finnas uti et Hus-Apotheque, på det man behörigen må kunna nyttja dem, jemte de öfrige regler, hwilka jag beskriwit i arket om försträckelsens werkan, och i arket som affhandlar wredden.

Då wår blod understunden genom små, och i allmänna lefnaden, ofta oundwikelige tillfällen sättes i häftig rörelse, öfwerfaller sig plötsligen, efter omständigheternes åskillige hållande, stogande hetta, först, brännande hetta i händer och ansigte, hufwudwerck, hjertklappning, snuswa, sinnes förwirring, swårmodighet, ångest och andra skuldor, hwilka äfwen så snart åter förwinna, som blodet igen blifwit dämpad. För så många hastiga och förtrefliga anfödters stund är uti et Hus-Apotheque et medel nödigt, hwilket dämpar blodets rörelse. De röda pulswerna hafwa fast alla förwärfwat sig namn af dämpande pulwer, där likwis Zinober, som gifwer dem den röda wdda färgen, icke åstadkommer någon annan werkan i den menstfelig kroppen, än at den förordfakar tryckande i magen. Den som til myckenhet nyttjar sådana pulwer, den blifwer till sin ågen skada bedragen.

Drä de råd jag gifwit i arket, som handlar om de tre nödwändigaste den menstfeligas kroppens affdringar, icke skulle wara

tillräckelige at dämpa de plågor, som wåderspenningar medföra, hwilka så lätteligen förordfakas af dietiska ordsaker, så fordra äfwen de et hus-medel, som wisserligen i de förnämde Apothequer skulle finna den måsta ofgången. De allmänna Mag-dropparna kunna allenast i några fall lindra detta onda. Man måste tänka på kraftigare medel, på upwärmande digestiwer.

Om man uti et Hus-Apotheque, utom de nämde medlen, ännu hafwer något för wårmandt, som wid sådana anfödter kan stärka lifsandarna, och en sår-balsam för lätta sårnader, så tror jag, at man dermed tillräckeligen kan wara försedd. Ty man måste betänka at hwart och et af dessa medel kan ännu brukas wid flera små tillfällen, än de, af hwilka de egentligen hafwa namn, så wida de från dem, som från den första källan härstamma. Dessa anfödter, sättet at nyttja medlen, doses, huru ofta de böra gifwas, hwar som drickas om astnarna och nåtterna, och mångahanda, flera sådana omständigheter, måste utförligen och utan all tveydighet läras af underrättelsen, som de Hus-Apothequet bifogad; och då har man wisserligen en stor stätt för hälsan.

Minna Läsare lära intet wånta af mig recept til alla dessa medel: Ty sådant skulle intet, utan en omständelig underrättelse om hwart och et medels bruk, medföra någon nytta; utom dess skulle och dessa recepterna icke wara af någon nytta för mina Läsare, utan allenast för de Läkare, som skulle förskrifwa dessa medlen, och jag är iutet så förmodig, at willa gifwa mina Ambets-Bröder några underrättelser. Det blifwer heder nog för mig, om hwar och en af mina Läsare kan förstå sin Lif-Medicus til sådan egen försättelse, at han inrättar det Hus-Apotheque efter den plan, jag här förestagit.

Meteorologiske Observationer.

Dag.	N. 8. f. m.			N. 2. e. m.			N. 9. e. m.		
	Bar.	Therm.	wind. wddl.	Bar.	Therm.	wind. wddl.	Bar.	Therm.	wind. wddl.
26b	25:50	10. d.	W. 1 mult.	25:50	12. d.	D. 1 klart.	25:50	10. d.	D. - klart.
27c	25:50	10. d.	GD. 1 klart.	25:50	12. d.	GD. 1 mult.	25:45	10. d.	GD. 1 mult.
28c	25:50	9. d.	W. 1 mult.	25:50	13. d.	N. 1 klart.	25:50	10. d.	N. 1 försm.
29d	25:50	8. d.	N. 1 klart.	25:45	12. d.	N. 1 klart.	25:42	11. d.	N. 1 klart.
30d	25:42	8. d.	N. - klart.	25:40	10. d.	N. - mult.	25:39	9. d.	N. 1 mult.
31u	25:30	9. d.	N. 1 klart.	25:30	13. d.	N. - klart.	25:30	8. d.	N. 1 klart.
1b	25:25	9. d.	D. 1 rign.	25:29	13. d.	D. - försm.	25:30	8. d.	W. 1 rign.

År 1770. d. 2 Junii. Politie- och Commerce = Tidningar.

Följande Resande äro nyligen ankomne.

Corneten wälborne Herr Carl Adam Rudebäck, från Emåland, Fogerar i huset N:o 98 på Swarts manganen. — Capitain wid Kongl. Lif-Gardet och Ridd. Gyllenform, från Werneland, Fog. i huset N:o 3 på Wälfertånggatan. — Premier-Lieutenant. Hendrich Arensdorff Beltman, ifrån Dannemarf, Fog. hos Handelsman. And. Willschier uti Huset N:o 164 på Hornsgatan. — Philosophie-Candidaterna Petter Heilzen, Petter Kiser och Joh. Björk, Fog. på Källaren holländska Öfen på Dikrelånggatan. — Fabriqueuren Brun och Handelsmannen Lindström, ifrån Norrköping, Fog. på Källaren Lyfka Lejonet, och huset N:o 55 på Skomakare-Gatan. — Regem. Quartier-Mästaren wid Uplands Regem. Alexander Härd, Fog. i Huset N:o 16 på Drottning-Gatan. — Färgaren Jean Jacob Westerberg, ifrån Norrköping, Fog. på Källaren Lyfka Lejonet, i hörnet af Skomakare-Gatan och huset N:o 55.

I Stockhous äro ifrån den 25 Maji 1770, til och med den 1 Junii, födde: 21 Gossbarn, 15 flickbarn, 4 Par wigde, samt begrafne 26 gamla Personer och 11 Barn. (o) utmärker at ingen förteckning ifrån den Församlingen inkommit.

De Gamla Personerna äro ddde: 7 af Hetsig Sjuka, 5 af Lungfot, 2 af Juvärtes Sjuka, 2 af Waktande Sjuka, 2 af sängsjuken Sjuka, 2 af Alderdom, 1 af Fläckfeber, 1 af långvarig Sjuka, 1 af Håll och Stjng, 1 af Riddfot, 1 af Bröst-Feber, 1 Mördat sig self. De 11 Barnen äro ddde: 3 af Slag, 3 af etsig Sjuka, 1 af Bröst-Feber, 1 af Torsten, 1 af hosta, 1 af Koppor, 1 af Masten.

Namnen på de gamla ddde Personerna äro:

(St. Nicolai.) För detta Secreteraren wid Kongl. Räkning-Deputation i Lands-Crona, Carl Pae-rents Gran. — Stråddaren Petter Ahlfstedt. — 2 Barn. — (St. Clara.) Cammereraren i Slots-Byggnads Direction, Carl Samuel Lyfkenberg. — Hof-Junkaren Högwälborne Grafve Joachim von Dä-ber. — 1 Barn. — (St. Jacob.) Wofbindaren Erik Brander. — (Riddareholms-Försam.) (o) — (Lyfka Försam.) Wofhandlaren Johan Fredrich Kochner, 72 år gl. — Kammarakern Johans Herman, 61 år gl. — (St. Maria) Borgmästaren Herr Leonhard Welter, 73 år gl. — Färnbäraden Mats Nyman, 78 år gl. — Trädgårdsmästare: Antan Anna Malmström, 73 år gl. — Timmerm. Lind-ströms Anta. — Skeppare: Antan Wiarta Holmström, 65 år gl. — Tobaks-Årbetaren Jacob Thunberg. — Drängens And. Andersson. — 1 Barn. — (St. Catharina.) Hofsagare: Hustru Christ. Wenjel, 69 år gl. — Åffed. Wätsman. Jac. Krans. — Klädwärfware: Hustru Cathar. Gertrud Wittz. — Sergantz- Hustru Anna Norberg. — Magazine-Drängs: Hustru Greta Edderberg. — Tjogwärfware: Gesälls: Hustru In- grid Lindberg. — och 4 Barn. — (Kongsholms-Försam.) (o) — (Fincka Försam.) (o) — (Frankiska Försam.) (o) — (Ladugårdsländs-Församlingen.) Cooupwardie: Capitain Johan Emidt. — Kammarjten. Eric Broberg, 71 år gl. — 2 Barn. — (St. Olof.) Skomakare: Gesällen Johan Hamberg. — Skofickare: Drängen Joh. Siltn. — 1 Barn. — (St. Johannes.) Lärjingen Johan Fred. Ahlfstedt. — Yffed. Gardes: Soldaten Lars Almgren, 83 år gl. — och 1 Barn. — (Barnhus-För-samlingen.) (o) — (Sjersholms-Församlingen.) (o) — (Sabbatsbergs: Fattig-hus.) (o) — (Danwifs-Församlingen.) (o).

Åtskillige Kundgidresser.

Uti Högst. Kongl. Krigs-Collegio, blifwer d. 13 Junii som är Onsdagen kl. 10 föremiddagen ge-rom Auction uphandlat för Wobus Lens Dragone Regimente 3220 och en half alnar grönt Kläde, 2429 och en half alnar Wälsegult dito; 2486 alnar Wälsegult Wog, 6554 alnar alnabred Goberväf, 979 och et 3 deld Duffin Wäfings Näck-Knappar, 2260 Wäst dito; 5876 alnar grönt Kläde, til Kappäckar; 3164 alnar grönt Wog, 1130 alnar Canfåg; 2260 alnar Foderwäf, 452 alnar grönt Lärst, 904 Duffin stora Wäfings Näck-Knappar; 168 Hartar med Wäfings Näck-Knapp, upfästning, hwit Swo och 22ne hwita Käpfer, 385 par tunga Stölar med lassade Sporräder; 287 par Sporrar förtenta; 329 gula Musquet-Rens-mar, 456 st. Wärieband af Elghuds-Läder: 275 Carbins-Remmar med Wäfings Weflag och Hatar; 129 Gehäng med Siljor; 904 Patron-Köf af elgs hud; 204 st. Kruthorn; 386 Smörhorn; 386 Fång-näls-Fnippor; 296 st. Sadlar med ädrade Wommar, Warkäpor och tillbehör, Pitohöljier, Flintsko med Remmar, Sidelserdar, Försyalar med Wäfings Weflag och Siljor, Stigkläder, Swantpock, Nitrem och Päckputa, samt Nygghäcke med Wäfings Weflag; 296 par Stigbålar, 296 st. Betiel med Wäfings Sels-jor och Weflag samt Koppelrem; 296 Wredons med Förtent munstäck, 298 par Wefwefänger; 46 par Piz-ual-Koppor; 280 Eschabraquer af grönt Kläde med gula Kamelgarns Endren; 192 Esrapor förtenta; 244 Ströbordar; 50 st. Hållfilar; 243 Fäckfyrdar; 281 Fodersträck; 227 Foderpölar; 310 st. Twärsäckar; 62 Gemenas Kält med järnbeslagne slänger och Linor; 60 st. Krubbstreck af 12 sammas lång och en tums tick- lek; 62 st. Koppar-Rettlar om 5 Kannors rymd hwardera. 904 par Warkläders-Stor, samt 360 st. Kop-par-Rickes-Säcker, om en Kannas rymd hwardera. Lemmeransen häraf ser freitt i Göttheberg den 1 April 1771, och undfås Handpenningarne emot fullgättig Worgen efter wänthgheten. Dito samma dag och

110 blifwer äfwen för Götheborgs Garnisons-Regemente uphandlat 3067 alnar blått Kläde, 204 och en half alnar gult dito, 3476 och en half alnar hvitt Kläde, om 9 quarters bredd inom lifen; 3067 och en half alnar gult Boy, 7362 alnar alubred Boderväf, 1022 och et halst Duffin Wäfings Räck-Knappar, 2590 och et 3:des Duffin Wäf ditto; 1713 hvita millansfort Trä-Snören, 342 alnar breda Trä-Snören, 153 alnar af smalaste Sorten; 76 par Profos-Pitser; 770 ff. Hattar med hvita Trä-Snören, Wäfings-Knapp och upfäfning, 48 Hattar, med Knapp utan Snören och med upfäfning; 1636 Skjortor; 818 par hvita Ullstrumpor; 818 ff. Svarta Crepons Halsdukar, 818 par Skor. Pefweransjen häraf ser fritt i Öfverberg d. 1 Martii 1771, och Handpenningarne undfäs genast efter Auction, då vederhäftigt Dörjen skälles på wänligt sätt.

I Kongl. Tryckeri-Boden finnes följande Deconomiska, Medicinska och Mathematiska Böcker till köps: In 8:vo: 1) Sinceri Renati Verest. des Philosoph. Steins der Brüderschaft aus dem orden des Rosen-Creuzes, 2 Dal. 8 bre. 2) Marjotte Traité de la Percussion ou choeq des Corps, 1 Dal. 16 bre. 3) Anmärkningar wid det nya Exercitie-Reglementet, 3 Dal. 4) Franklins Experiences et Observations sur l'Electricité, Tom. 1 & 2, 6 Dal. 5) Heekenausers Logier-Büchlein für Gold- und Silber-Arbeiter i Tab. 4 Dal. 16 bre. 6) Johnsonii Lexicon chymicum, Lond. 1 Dal. 16 bre. 7) Borelli Observationes Medico-Physicæ, Anatomia Præoria, et Schirlei Tr. de origine corporum et natura Petrificacionis 3 Dal. 8) Grundens Sjö- och Land-Artillerie, in. Tab. 10. 4 Dal. 16 br. 9) Celsii Räfne-Konst, 3 d. 70) Proclus, Cleomedes, Aratus & Dionysius Afer de Mundo et orbe habitabili, Græce & Lat. cum Annot. 3 Dal.

Wid dödsfall brukelige Notifications-Billetter, finnas i Kgl. Tryckeri-Boden för 3 bre Skmt, och äfwenledes Wist-Billetter till samma pris.

I Hesselbergs Bokläda i Nya Rådhusbygelen finnes följande Lik-Predikningar in Folio till köps: 1) Walmbergs öfwer Christ. Blom, 1 Dal. 16 bre. Eusd. öfwer Kongl. Rådet Gref Carl Wonde, 2 Dal. 170 8 bre. Troist öfwer Grefwin. Falkenberg, 3 Dal. Tollstadii öfwer Gref Gyllensjerna, 2 Dal. 8 bre. Warchii öfwer Gref Torstenson, 2 Dal. 8 bre. Wulstii öfwer Fält-Marsk. Gref Carl G. Wrangel, samt Walmbergs öfwer Gr. Wonde, in. Portrait, 4 Dal. 16 bre. Urte-Wist. H. Benzel. öfwer Konung Friedrich, 1 Dal. 16 bre. Ildgät öfwer Drott. Ulrica Eleonora den äldre, kallad Swoq-Pust, Himla-Luft med wackra Koppst. 4 Dal. 16 bre. Florens öfwer Carl 11:te, 1 Dal. 16 bre. Nordbergs öfwer Drot. Ulrica Eleonora den yngre, 1 Dal. 4 bre. Jämte et partie andra Swänska Lik-Pred. i 4:0, som i samman Bokläda så köpas ihellets.

I Kgl. Tryckeri-Boden lämnas underrättelse om Prenumerations-Sedlars Århållande på en Wexlo-Skrift, kallad Indianiska Brev, som wid slutet af Junii Månad utgifwes i Carlshona af Lectoren Doctor Bergström.

Hos Holmberg uti stora Korfobrinken finnes nu af Trycket nyl utkommen Köpmanna Geographie, författad af Eric Berterfen, som hålles för mycket begärlig, emedan den brukt icke finnes uti något språk utafwen, Exemplaret kostar häst 6 Dal. Skmt. Där såles äfwen Wättegångs-Handlingar uti wiffen ez mellan Bokbindaren Joh. Gottsman lärande, och Körtären Jacob Wagner swarande angående börd til et här i staden wid Wänerlånggatan, under N:o 74 belägit Stenhus m. m. Ofråskemåns sent omsider tydes igen förkunnade öde, m. m.

Af Wexlokriften Upläsningar i Swänska Historien, 3:de Delen, utgifwes 7 Numrer till Prenumerationerne, i Direct. P. Galvii och Hof-Bokhandl. Åfregrens Bokläder, de innehålla 1:0 ättfälliga Aneboter om Konung Carl 9:des räst med Kronans Uppbördsman; om Fru Ebba Wäschöfs driftighet emot Kongliga Huier; om förslaget af Kassa Kon. Carl 9:de från Swänska Tronen och en Reformert Prints i hans ställe; om Hertig Carl Philips Resa utomlands; om wänligheten emellan Kon. Johan och Hertig Carl år 1592 2:0 om Finlands öfreliga tillstånd under Kofka Trepparnes härjande 1713 och följande åren. 3:0 Wälk-Gref. Johan Casimirs Dagbok öfwer sit frieri och giftermål i Sverige. 4:0 Wärfwärdiga underrättelser om Hlas-ätten och dess Stamfader m. m. Prenumeration på denna tredje Del emottages därstädes med 3 Dal. Skmt, Num. 8 Kal med första utgifwas.

Kongl. Lif-Gardets Soldaten N:o 74 Johan Handgreen, som är tjenstgörande wid Herr Capitain och Riddaren Woddingwärd's Compagnie; har någon insigt i Kepparlagare-Handwärfket, hwarföre han uti ättfällige hederlige hus på Noremalin blifwit embetredt hemtaga färl, af förtenna och de samma til rätta kassar; men för trenne Månader sedan, tog han utur et hederligt hus en Keppar-Kanna, om 5 a 6 kannors storlek, af förtenna, som ännu ei, i sin rätta ägares hand är tillbaka skaffad, hwilket ser nog misströgit ut, ei eller wil farlen ut med sanningen, hwar demälte Kanna är til sinandes; hwarföre man är nödfästad gifwa sådant tillfänna, på det om någon den samma ködt, eller som pant emottogit, wil ägarer den samma igenfå, enär sådant wid handen gifwes, hos Stads-Gewaldigern Pbstadius på Noremalin och Hoffändare-Gatan.

Et Allmanhetens förmån utlemnas nu uti Kammererären Bergmans Hus N:o 27 på Wänerlånggatan en twappa up, den berömde Land-Luren för all slags Land-werk, blifit Land-Ködt, Skid-öbjugg och wänning i munnen, efter tryckt beskrifning att bruka, at bli aldeles qwit, tillifa Couveraint botesmedel för en gannal långwarig moder-pastion, stark Colique m. m.; äfwen är strykt ledighet och tjenst för en besteddlig Hushållerska, Jungfru eller köks-piga, som har goda bewis och loford om sig; är också en Kammarer för et Fruntimmer eller Ungkarl at hyra för billigt pris.

Af Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Ceremonial, som kommer at i aft tagas, i Kongl. Maj:ts Höga Wägnar, Dubbnagar af Swärdshöf och Nordstjerne-Orden öfverättas af dem, som Kongl. Maj:thertit i Råder bepagar constituera. Af Kgl. Maj:th i Råder stadsk. 1770.

Stockholms Wecko = Blad.

Tördagen, den 9 Junii 1770.

Lärda Saker och Kôn.

L A R K E N.

Bref om Lärdomens Slägtskap med
Ursinnigheten.

Min Herr Läkare.

Sm Lärdom wore en sukdöm hos människa, som en försträcktlig man i et af Edra art påstådt, borde man wisserligen af Er, som Läkare, skrämta antingen Edert skrämt, eller Eder Cur. Men, jag trodes wara aldeles efterläten i denna saken, och sådant är något ganska besynnerligt. Jag hade helt fast beslutat at slå mig til motpartiet, och hålla Lärdomen för en naturlig sidsidighet hos människorna, då jag blef så afsträckt genom de många tankar, som wid denna öfwerläggning föllö mig in, at jag intet mera må tänka därpå. Jag fant bland de gamla och nya värden så otalig myckenhet hållsamma Characterer, at jag trodde mig wara öfwerfogad, det lärdomen åtminstone gör de många människor suke och sällsamma, om den också selsk intet skulle wara någon sukdöm. Det föll mig in hwad Seneca i sit 15 Capitel om Sinnes lugn säger, och som märkeligen är något mer än ei blott infall: *Tullum magnum ingenium, sine mixtura dementiae.* Jag erhindrade mig at de wisa talesätt af fordomstidens orakler icke annat wore, än underliga uttälelser af halft ursinnige människor. Jag läste hos dem som wore stora kunnare af werkskonsten, at den prestiga andan icke annat är än en slags förryckning. Ängelsta Författaren til det präktiga wärdet om Someri lesnad och skrifter; som Herr Agricola öfversatt i Hamburgiska Magazinet, utläter sig häröfwer ganska tydligt. „Den poetiska inbillningskraftens wård, styrka och sinne, säger han, leder ofta sit utspredning af något, som en kall inbillningskraftswärligen åstadkommer, och som wi kunna hålla för en uppenbar orimlighet, om wi intet finna sammanslaget emellan den sällsamma jämförelsen och objectet, hwarpå den byttar. Det är märkeligen den saken, som kommer närmast ursinnigheten. Men, emedan i diktskonstens förtrollade

land all ting är lifasom up- och nedvändt, så är här en liten dårskap af större wärde, än den djupaste wisshet; och här äro personer af medelmättigt wett ostidliga til de högsta äresfallen. Äfwen hafwa de befatte ingen ordsak at beklaga sig, emedan de kunna trösta sig därmed, at sällskap intet fetar dem af de sidsidigaste männer uti warlden. At de klokaste hufwuden hafwa et gran af dårskap, är en anmärkning, som icke är inskränkt allenast på werkskonsten, utan det sträcker sig til alla personer som wisa sig på något sätt gå långt i hwar konst eller wetenskap det också är. Den härtill ärforderlige sidsidigheten och styrkan i förståndet, gjorde, i naturlige tingens lännebom en Democritus, eller Archimedes, hwilka underfundom af sina landsmän ansågos för wara något förryckte. Då de använde denna sin besynnerliga tankegåswa på gudommetliga ämnen, antog den en ärewördig drägt och en alswarsam mine, och fordrade undergiftighet och lydnad, ehuru den dock altid behöll något anseende och mine af den passion hwarifrån den härdröde, som war en art förryckning. Sjelfna de dumma och okunnige, som wille gifwa sig et stort anseende af wisa och poeter, efterwade deras narragige upswande, som werkeligen ägde dessa egenstaper.

Jcke allenast den poetiska andan, utan äfwen sidsidige det filosofiska wettet i allmänhet, hålles för en slags ursinnighet. Om detta är sant hwad poeter och wettigt fekt beträffar, at deras tankefoster icke äro mycket olika med ursinnighetens swärmeri; och då wi betänka at de gamle Greker och Araber tillade alla siera konstnärer, men besynnerligast poetererna predicat af wisa; då wi läsa, huru Maximus Tyrius förbrundrar sig öfwer lifheten i at tänka och uttrycka sina meningar, hos den wisa Socrates, Sappho och Anakreon, då de talade om kärleken, och huru Aboten Marigny wisar oss de Arabiska poetererna i det sidsidiga anseende hos sina Landsmän; så falla begrepen om lärdom, wisshet, wett, poesie och ursinnighet, så i hwarannan, at man wisserligen måste läsa fara det heppet, at aldeles kunna ställa dem från hwarannan. Då jag til detta lade allt det, som uti Er anförde

art såges om lærdomen, måtte jag begifva mig ifrån lærdomens försvar emot Läkarekonstens flor, som med sampeket våld söker benägiga sig densamma. Men, icke desto mindre är ändock intet all tröst för oss förlovad: ty om ätteligen lærdomen rent af skal vara och förblifva en slags usinnighet; så måste jag veta, at den just därför är så mycket statibarare och ärwördigare. Icke i oss därför, emedan i sådant fall de lärda äro så mycket stormodigare offer och råttas hjältar för det allmänna bästa, emedan de upoffra sig i des tjenst; utan ock af afwen den samma grund, hvarmed den nämde Angelska Homeri lefvernes Skribenten berömmar den poetiska usinnigheten. Detta skället wil jag ännu meddela Eder, för at intet förtiga det, som låter säga sig til denna nya stuldommens beröm.

„De nyares skrifter gifwa oss underättelser om wisas Länder, hvaräst man wisar det usinniga folket en djup yderdnad. Man anser dem för sådana människor, som äro i närmare besläktkap med de himmelsta tingen än andra öddeliga, och hvilka hafwa något heligt och gudomligt hos sig. Utan at gå tillbaka til de prophetiska Sibyllorna, eller til Cassandra, sitta wi hos Jednare tiderna exempel nog af sådan ärebetygelse. De gamle Grekerna hafwa igenom ordet Mantia tillkänna gifwit den tanka de höste om sådana människors skickelighet; och wi se af detta ordets betydning, för huru ofskicklige de höllo de mytologiska ansidter med usinnigheten. De sågo, at personer, som woro i den ena eller andra sinnesbröckelsen, hvarken sågo eller talte, som andre människor.

De vålade i djup förundran öfwer förändringen af deras röst och åthäfwor. och kunde intet berättala sig annat, än icke de storde af en högre anda än alla andra människor. De trodde om de så kallade wisa, at de woro i stånd at underätta dem om himmelens wisa, at beskriwa de från himmelen stikade hjältars gärningar, och säga dem förut saker som skulle hända. De kunde intet inbitta sig, at blott mänskliga insigter förättade allt detta.

„Ar intet allt sådant stora och werkelige fördelar, hvarigenom lærdommen vinner anseende? „Wi förda, säger Plato, märkvärdige fördelar af usinnigheten, hwilken oss är gifwen som en gåfwa af Gudarna. Så hafwa Spåwinnorna i Delphos och Prästhusiturna i Dodona i Grekland, i allmänna och besynnerliga angelägenheter, giordt stora och helt märkvärdiga ting under raseriet, men litet, eller inga, då de warit wid sina sinnen. Men den skönaste och angenämaste usinnigheten är den, uti hwilken man rålar, då et ömt och skickligt sinne blifwer besatt af Musernas kärlek. Då uplofter sig själen och skretar sig uti fortjusningar, at hon igenom sin lång förhärligar de gamle tidens stora gärningar, och underwisar de tillkommande slægter. Detta är så wist, at hwar och en som gör anspråk på Musernas gunst, men ändock icke wil deltaga i denna usinnigheten, kan vara försäkrad, at det för honom icke lyckas. Leswer

Min Herres

M. N.

Meteorologiske Observationer.

Maj.	Kl. 8. f. m.			Kl. 2. e. m.			Kl. 9. e. m.		
	Bar.	Therm.	wind. wädl.	Bar.	Therm.	wind. wädl.	Bar.	Therm.	wind. wädl.
25	25:50	11. d.	S. 1 klart.	25:53	16. d.	S. 1 klart.	25:50	10. d.	S. - klart.
30	25:50	10. d.	SD. 1 klart.	25:50	11. d.	S. 1 mult.	25:45	10. d.	SD. 1 mult.
4C	25:44	9. d.	W. 1 mult.	25:44	10. d.	S. 1 klart.	25:50	10. d.	ND. 1 fröm.
5D	25:26	12. d.	N. 1 klart.	25:26	18. d.	N. 1 klart.	25:42	11. d.	N. 1 klart.
6Q	25:40	12. d.	N. - klart.	25:45	18. d.	N. - mult.	25:39	9. d.	N. 1 mult.
7U	25:46	13. d.	W. 1 klart.	25:30	13. d.	N. - klart.	25:30	8. d.	N. 1 klart.
8B	25:45	15. d.	S. 1 klart.	25:29	15. d.	S. - fröm.	25:30	8. d.	W. 1 rågn.

Den 2 Juni 1:sa quart. Kl. 5 e. m.

År 1770. d. 9 Junii. Politie- och Commerce = Tidningar.

Följande Resande äro nyligen ankomne.

Landshöfdingen Baron Funt, ifrån Upsala, log. på stora Ringatan i Huset N:o 42. — Capitaine och Riddaren Fredrik Hertzfel, log. i Huset N:o 91 wid Regerings-Gatan. — Kammereraren Flunggren, ifrån Svergidtland, log. på Nöwarhus-Källaren uti Huset N:o 38. — Brufs-Patron Kniberg med dets Fru och Syster ifrån Wermeland, log. på Nöwarhus-Källaren N:o 131 wid lilla Ringatan. — Tobaks-Fabriqueuren Joseph Michel med dets Fru och Son; Handelsmannen Johan Wilhelm Polesti; Klädmakaren Hind. Fröde, och Armand Francois Bensiamin La Verde, ifrån Götcheborg, log. på Källaren Holländska Dönen wid Skeerlång-Gatan. — Handelsmannen P. J. Baha, ifrån Bordeaux, och F. H. Kern, ifrån Francfurt, log. på Källaren Sveriges Wagn wid Skeerlång-Gatan. — Handelsmannen Salomon Borglind, samt Per Trosig ifrån Gahlan; Studerande Personerne Josef Abström och Augustinus Lidström, ifrån Upsala, log. på Källaren Holländska Dönen.

I Stockholm äro ifrån den 1 Junii 1770, til och med den 8 dito, födde: 26 Gofebarn, 17 Klickebarn, 12 Bar wigde, samt begrafne 18 gamla Personer och 17 Barn. (○) utmärker at ingen förteckning ifrån den Förämlingen inkommit.

De Gamla Personerna äro döde: 5 af Hertsig Sjukan, 3 af Lungiot, 3 af Slag, 1 af Inwärtas Sjukan, 1 af Wartande Sjukan, 1 af Alderdom, 1 af Klupfeber, 1 af Häll och Tryng, 1 af Pleuresie, 1 af Kräfta. De 17 Barnen äro döde: 9 af Slag, 3 af Näsling, 2 af Koppor, 1 af Dröft-Feber, 1 af Skäck-feber, 1 dödfödd.

Namnen på de gamla döda Personerna äro:

(St. Nicolai.) Lands-Källaren Conrad Warenbergs hustru, Catharina Marg. Schedern — Sjöaren Abraham Näslöf. — 2 Barn. (St. Clara.) Upplysningsmans-Enkan Stina Sundberg, 60 år gl. — (St. Jacob.) (○) — (Riddarehofins-Förfam.) Veruquemafare-Uldermannen Johan Dahlgren. — 2 Barn. — (Lyska-Förämlingen.) Tunnbändaren Gottfried Grundells Enka, Sara Sterkil. — Murnmästaren Joachim Brims Enka, Helena Maria Salsen. — (St. Maria) Fru Maria Christina Helleday, född Berghman. — Pehr Ruth. — Silbäckaren Jöran Hulting, 60 år gl. — Trögårdsmästaren Kalmströms Enka, 74 år gl. — (St. Catharina.) Resplagare-Gejällen Joh. Korsh. — Skomakare-Hustrun Lisa Catharina Weidahl. — Worgare-Enkan Cath. Duan, 66 år gl. — 2 Barn. — (Kongsholms-Förfam.) Enkan Anna Nöberg. — 1 Barn. — (Kinska-Förfam.) (○) — (Fransiska-Förfam.) (○) — (Ladugårdslands-Förfamlingen.) 4 Barn. — (St. Josef.) Timmer-Gejällen Jacob Frberg. — Dahlstarlen Anders Anderfson. — Stads-Vädesmannen Petter Bremer. — (St. Johannes.) (○) — (Wärnhus-Förfamlingen.) (○) — (Skeps-holms-Förfamlingen.) Capit. wid Kongl. Ammiralitetet och Riddaren af Kongl. Svärds-Orden, Gustaf Johan Finckler. — (Danwicks-Förfamlingen.) (○). — (Sabbatsbergs-Fattighus.) (○)

Ättskillige Kundgiewelser.

Uti Kongl. Tryckeri-Woden finnas följande Böcker til köps, 201) Synonymes François par Girard, et Traité de la Profonde François par D'Olivet, för 4 Daler 16 öre. 202) Dictionnaire des Proverbes François, 6 Dal. 203) Histoire du Pere la Chaise 2:de Partie, 3 Dal. 204) Feradin et Rozeide, Conte-Moral, polit. & militaire, Tom. 2 & 3, i 2 Band, 6 Dal. 205) Histoire de la Regence de la Reine Marie de Medicis, par Mezeray, Tome 2, 4 Daler 16 öre. 206) Ostervald de l'Exercice du Ministère Sacré, 3 Dal. 207) Le nouveau Testament traduit sur l'original Grec, 4 Dal. 16 öre. 208) Oeuvres de Machiavel, avec l'Anti-Machiavel et la vie de Machiavel, Tom. 2, 3, 4, 5 & 6, i 5 Voll. 18 Dal. 209) Nouvelles Lettres de Mad. Sevigné, Tom. 1, 3 Dal. 210) Traité de la verité de la Religion chretienne par Abbadie Tom. 1 & 2, i 2 Voll. 4 daler 16 öre.

Wid dödsfall brukelige Notifications-Billetter, finnas i Kgl. Tryckeri-Woden för 3 öre Kopp-mynt, och äfwenledes Bist-Billetter til samma pris.

I Kongl. Tryckeri-Woden finnes följande Deconomiska, Physicaliska, Mathematiska och Medicinska Böcker til köps: (1) Le parfumer Royal, 3 Dal. 12) Richters Erkänthg des Menschen und Hallsches Haus-Heile: und Feld-Apothek, 4 Dal. 16 öre. 13) Claudini de ingressu ad infirmos libri 2. c. App. 1 Dal. 16 öre. 14) Häfswårdigheter upptecknade under en resa genom Ungeland, Skottland och Irland, på Holländska, m. Kopps. 3 Dal. 15) Kammeckers Ewenka Trögård-Man med Tab. 4 Dal. 16 öre. 16) Gronovius de centesimis usuris et Foenore unciano, 3 Dal. 17) Volhd. Bergelii 8 Bücher von Erfindern aller diene und Künsten, med figg., 2 Dal. 8 öre. 18) Nothors Hushålls-Magasin, 9 Dal. 19) Schlesihschs Wirthschafts-Buch od. Deconomie, 3 Dal. 20) Stockholmsches Koch-Gespräch, 3 Dal.

I Åkergrens Boklada wid Norrebro finnes Petterhens Kopmanns-Geographie, häftad för 6 Daler Exemplaret, hwilket arbete läser wara Åknänheten så mycket kärfornare, som det är det första i detta ämne.

Äf Trycket är utkommit: Protocoller, hållne uti Kongl. Maj:ts Råd-Kammare, angående ansöcke under däniska Beswär öfwer Kongl. Åbo Hög-Rätts uprättade Förslag til ledige Advocat-Rätts-Östlans besättande wid Högremaste Hög-Rätt, 24 öre. Strålslemans sent omförd förkännade öde, i ansönde til deras besördrings-rättighet, eller Råds-Protocoll, som utwisar at höge Embeten i Riket endast äro Riddarskapet och Adelen förbehållne, 12 öre; hwilka finnas til köps i Holmbergs Boklada. Där finnes öf til salu: Recueil de Traités

de Paix, de Treve, de Neutralité, de Confederation, d'Alliance, & de Commerce, 6 fr. 5. 4:to, 100 D. Dappers Menckelige Beskrifninge der Afrikaensche Geneesten von Egypten, Barbaren, Lyben, Bisculdgrid, Negrolant, Guinea, Etiopien, Abyssinie, 60 Dal. Michaelis Opera, 4 W. B., 12 Dal. Pretiosa Margareta oder neuerfundne förtliche Perle, von dem Stein der weisen, 9 Dal. Relation d'un Voyage du Levant, fait par Ordre du Roy par Tournesfort, 3 voll. fr. h. avec tres belles, fig. 63 Dal. Wahlströms Evangeliska Postilla, inbunden 36 Dal. Velters Jesu Christi Historia, 4 delar i 4:to, 45 Daler. Sants Ew. Postilla, 39 Dal. Petterions dito, 42 Daler. Himmelska Herredagen, fr. b. 21 Dal. Sions Sångar, 4 Daler 16 b: re. 32 vackra Pinges-Walmer, 1 Daler 16 b. Helgonens grönskande Ben i Gräfwen, 2 Daler 8 dr. Hagerups nys omtryckte härliga Passions-Betraktelser, 4 Dal. 24 bre. Colmedins Andeliga Sångar, 6 Dal. 16 b: re. Bolds Evangelii- och Epistel-Postilla, 17 Dal. Nådens ordning til saligheten, 2 Dal. 16 bre. Lillens thals Betraktelser om sjuka och aflidande, 10 Daler 16 bre.

Uti Höglöfliche Kongl. Krigs-Collegio blifwer den 11 Augusti som är Lördagen K. 10 föremiddagen, genom Auktion upphandlat, af dem som för billigaste priset wilja sig ataga at här i Stockholm lesmerera wid Februarii månads slut nästa år 1771: 12112 och en half alnar sin lätt Tält-duk, enligt det prof, som 1768 fastställt, och til alla Segelduks-Fabrikneurer öfwerlemnat blifwit; Dito 178 st. Koppar-Kjettlar om fem och en half Kannas storlek och ungsåde 6 markers wigt; 1200 dito flaskor om en Kannas tynd och ungefär 2:ne markers wigt; samt 1200 stycken Kånslar af röda, eller hwita och röda Kalkstein, med lufne sidan utwänd, och innantill fodrade med wår; Wofwen af förestrefne Perledar, äro at bese i Höghemälste Collegii bestådnings-Contour. Lesweringer häraf sker i Stockholm den sista Februarii år 1771. Dito påminnes om de förr kungiorde uphandlingar och entreprenader, som äfwen widlyftigt finnas specificerade i Bladen Dagligt Allehanda, under N:o 121, 122, 123 och 124.

Uti Klådmåflare-Ståndet i Huset N:o 14 på Wästerlånggatan nedan för Koska Kirkan på wänstra handen / när man går at Jern-torget, finnes til salu et partie vackra Win- och Dricks-Glas, dels förgylde, och eljest af äfkillige sorter, samt goda Wans-Gång-Kläder af Commar-tyg, Sammet och Klåde; särom ock en half stor och wäl giord Soffa, Cabbinets-Skap, en stor Spegel, zirtiga Bord, goda Stolar, hwaribland äfwen äro Engelska Korg-Stolar, Linne- och Sång-Kläder, en Koppar-Watten-Tunna, med äfkillige andra husgerådsejaker, som i hemälste Klådmåflare-Stånd blifwit insatte.

Natten imellan Pinges- och Annandagen, är i Lieutenant Scherlins Hus och N:o 132 på Waggens-Gatan, en trappa up, utur et köfd boerstullt följande Perlebar: En brun och hwit Kais de Cecilie-Påls med hwita Hermetliner, och rödt Lärts-foder, en hwit Koppers-Kjortel, med Garbolaner, et randigt Nettelduks förlåde med Blommar, två par hwita Bomulls-Strumpor, et par halflitna Trå-Strumpor, en hwit rockad Bomulls-mösa, en rödrandig dito, en liten rödrandig Bomulls barn-tröja, en blårutig Nådud, et Metalls-Ströfjern; om någon Christelig sinnad menniska har eller får någon kundskap om dese perlebar, göre för råttwisan skal och gifwe det riskänna i förenämde Hus; des bekwär skal hederligen förskyllas.

Påminnes om Auktion i Kongl. Krigs-Collegio nästa Lördag den 6 Junii, samt i Kongl. Cammar-Conto-gio nästa Måndag den 11 dito, och i Kongl. Tull-Directionen den 12 Junii, som är Tisdagen, enligt Bladen Dagligt Allehanda N:o 122 och 123.

Den 7 följdede är uti Hamillkonsta Huset tre trappor up förkommen en liten svart Elsk med hwit rand i bröstet och hwit om nedersta ändan på trenne fötter, samt långhårig kring nosen och små öron; den som den samma tillrätta Passar, skal hederligen blifwa förskild.

Den 13 Junii som är en Onsdag, kommer på Kassenhof at försäljas en Samling wäl conditionerade, och til födere delen nya Böcker, mest i Historien och belles lettres, enligt tracté Catalogue, som finnes, dels uti Wangens och Holmbergs Bokläda, dels ock på Bok-Auctionens-Kammaren, samt äfwen i Kongl. Tryckeri-Boden.

Om någon som wäl försjår Fruntimmers Skoarbeta, skulle hafwa lust at begifwa sig til Noland emot hederligt wiskor, kan han sig därom anmäla i Groshandlaren Maullströms hus wid Södermalms-Torg 2:ne trappe up.

Den 19 förlöden Månad, som war en Lördag, är utaf en ofånd man klädd i goda kläder med förgylta knappar blifwit boerstullen en liten Silfwer-Bägare om 3 Lods wigt öfvergilt, med en liten Evans äfwan och nedan; den som samma Bägare kan tillrätta Passa, skal tacksamlingen blifwa belönt, då han anmäler sig i Brännwins-Brännwären Lampas hus på Noerlands-Gatan i hörnet af Stafens Gränd; em han är försjald eller pantsjald, utläsward ägaren honom igenlösa.

För en tid sedan är under Couvert til en man ankommit et Brev til Wagnmästaren wid Kongl. Hofwet, Peter Sundberg; och som man flere resor efterfrågat bemäste Sundberg, men fått det war, at wid Hofwet were ingen af det namnet, så bebagade han self i Kongl. Tryckeri-Boden gifwa tillkänna, hwareit han igenfinnes.

Den som wer något säkert medel, at bortraga här ut ansigtet och pannan, bebagade han upståcka der til Allmänhetens tjenst uti Dagligt Allehanda.

Uti stora Kykobrinken hos Tellerstedt äro 15 rum på wecka eller månad, til nästa Michaelis, för billigt pris at hyra; men wid samma tid i Höt, blifwa 2:ne wånningar för hushåll, på et eller flera år, efter Contract utbyrde; bestående hwardera wånningen af en Sal, 2:ne Kamrar på hwardera sidan om Salen, med wäggfaste Meubler, et wäl inrättadt kök; 3:ne drång-kamrar, 3:ne Källrar, 2:ne Klådwindar, samt twenne winds-conteir; Bruggshus med inmurad panna och bakugn, samt et hwalv med mangel, brukas samfält. Alla dessa lågare heter lemnas til lindesgärde hyra.

Förlöden Christi Himmelsfärds-afon som war den 23 Maji, bortfom ifrån et hederligt hus på Wiörngårds- och Wolmerikskuls-Gatorne i hörnet, en stor Lupp, svart och litet brun på wångarne, med en stor Krona i Kammen, samt twenne stycken swarta Hbns af Spanst slag, den ena med stor röd Kam, och den andra litet mindre, alle klippte på wångarne, at de ej kunde flöga; och som de ej ännu återkommit, så anwandas den örtiga och hederliga menniska, som den om händer har, at de samma aflåmna emot skellig wedergällning uti Gården N:o 1, wid förr omnöorde Gator belägen.

Stockholms Beck=Blad.

Lördagen, den 16 Junii 1770.

Lärda Saker och Rön.

L A R O N

Om de sjukdommar som leda sit ursprung af kroppens naturlige ställningar.

De Mogolste Länderna gifres en wis och ickeelig sect heliga Munkar, hvilka, för at hos Gudarna försöna landets synder, girda det sällsamma löftet: at under hela sin lifstid förblifwa i en wis onaturlig kroppens ställning. De resande, som sedt dessa eländige radials stående, försäkra, at några hela sin lifstid igenom, hädt med uppräkte händer, andre med tillbaka bögd nacke, på det de intet annat må se än Himmelen; andre med armarne lagde på ryggen, andre med nedbögd kropp, och de måste stående eller sittande i de adbradeswälskaste ställningar; och at detta folket, sedan de utgårdat dessa mortar några år, intet mera äro förmodne at åter sätta sina ledambter i naturlig ställning, om de aldrig så gernu wille, emedan lederna äro med hårda bräst bewurne, så at de icke kunna röra sig mera, än träd-stoder. Dessa ursinniga helgon bewisa med sin stada, huru nödwändigt det är, at hålla kroppens ledambter i beständig rörelse, om wan eljest lätt och utan swårighet wil utöfwa des förättningar. Wär kroppens båna wärd beröfwar of ändteligen den förmågan, at efter behag kunna bruka wära ledambter i beständig rörelse, om man intet därunder tillika håller dem i beständig öfning. Derföre synes huru nödigt det är, at på den tiden, då kroppen hastigast wäxer, nämligen i ungdoms-åren, ofta förtaga sådana rörelser, som man wil bringa til någon färdighet. Den som först i trettonde året böfkar lära dansa, blifwer wisertligen ingen stor Mästare. De gamle hafwa redan wetat detta, ty det war hos dem, tillasom hos of, i bruk, at man redan i första ungdomen måste lära dansa. Ingen ärhåller någon besymmerlig stickelighet uti Klaver-spelande, som icke redan i ungdomen blifwit hållen, antingen derit, eller til andra öfningar med fingren, som skaffat den förmågan at hastigt kunna röra dem. Det är knapt teoligt, huru wära ledambter under wårten, igenom en beständig öfning, låta twinga sig, huru mycket de der-

emot förwära, och blifwa ofstickelige til många härliga och extra ordinarie rörelser, om man under denna tiden aldeles intet brukar dem. En man, som i ungdomen skont sina ledambter, håller en sångares drill för något lika så underligt, som de kroppens widningar, hvilka en tin-dansare, eller en lust-springare gibr, emedan han intet är förmodne at hastigare röra sina finger än sina fötter. Munkarne uti Indostan bewisa icke allenast detta, utan det gifres också hos of exempel nog af folk, hvilka igenom wisu kroppens-ställningar girda sig ofstickelige til sådana rörelser, som andra utan all swårighet kunna förrätta; Jag har sedt en Wärel-Jude, som i sin ungdom nästan intet annat giordt, än räknade pengar, och på denna mannen war egg-raden så krolig förwuren, at han ständigt måste gå i öfwen sådan krolig ställning, som om han satt wid bordet och räknade penningar, emedan det war honom ombesigt at gå rak. Alla professioner och handtwärl, som måste förrätta sina arbeten i en wis kroppens ställning, hafwa at utwisu öfning af folk, hvilka, så til sågandes, äro inuwyne i professionen. Huru många smeder hafwa intet af den tunga ham-maren de måste föra, en högd egg där stuller-bladen äro? Huru många soldater hafwa icke en styf led på wänstra handen, af den tunga musketen? utan at ombräa hundrade andra exempel. Det äro också icke allenast lederna, hvilka under wårten igenom öfning låta göra sig smidigare och stickeigare til mångahanda rörelser, utan öfwen musclerna, som äro rörelsernas kraft och styrka, blifwa igenom öfning stickeigare. Man har sedt mennistor, som blott igenom sitig öfning kommit så långt, at de likasom djuren kunna röra dronen. Alla mennistor skulle kunna göra detta, om de från ungdomen wille öfwa sig derpå, emedan alla hafwa sådana muscler, hwarigenom denna rörelsen åstadkommes, Huru de på mennistor, som icke röra dronen, äro så små, at de knapt synas. På öfningen beror således all det, som sätter of i förundran öfwer många mennisters ställningar och rörelser; och det friskaste barn, som från födslen skulle förmenas all rörelse, skulle i sit tjugonde år icke kunna röra någon led, utan blott tjåna, at som en bild ställas uti

en trädgård. Författaren till en visk Fransöskt skrifter om plantornas lifvet med insecterna, skrifer, at djuren hufvudsakeligen därutinnan äro skilde från plantorne, at de hafwa rötterna, som draga deras föda till sig, innom sig; då deremot plantorne hafwa den samnia fast i jorden. Om wi, likasom plantorne funno vår näring tillredd i jorden; så woro wi äfwen så orberige, som de äro, och våra armar skulle så så styfwa som qwisgarna på träden. Men, wi skulle röra oss; wi skulle sjelfwa wara machiner, som sjelfwe måste gå ut at söka vår föda; och derföre båra wi wara mjölk-kärl hos oss. Det är alltså et sträfwoande emot naturens affigter, då wi låta vår kropp alltid förblifwa uti en och samma ställning. Derföre blifwa wi swaga, ofbreddgne och sjuklige, så snart wi underlåta kroppens öfning; och äfwen detta ddet träffar oss, då wi länge förblifwa i enahanda kroppss ställning, utan at omböya. En beständig omwärling af kroppss-ställning, är det enda medlet, hwarigenom wi säkert kunna förbyggga alla de olägenheter, bräckligheter, swagheter och sjukdomar, som leda sitt ursprung från sådana tröungne beständige kroppss ställningar. Huru Ickelige woro wi intet, om kroppens ofskidlighet, et plump utseende och förworne leder, wore det enda onda, som upkomme af sådana tröungne och vomböyda kroppss-ställningar! Men, hwad bedröfweligare öde är det icke, at minsta delen menniskor weta och tro, huru swära påfölgder dessa förmenta småsaker med sig föra, at derigenom orolige förforta sitt lif, och gibra sig för hela sin lifstid sjuklige och till martyrer! Det blifwer nyttigt för många af mina läsare, om jag förklarar detta något närmare.

Hwar och en kroppss ställning, som hindrar någon af de äble delars eller inålfwors förättning i vår kropp, måste nödwoändigt wara skadelig, så wäl för hälsan, som för lifwet. Sådana ställningar äro alla de, som gibra hinder uti

hjerthats rörelse, i lungornas, bröstets, mellangårdens, magens och tarmarnes, äfwen de, som uppehålla, eller i ordning sätta lefwerns förättningar, mjäktens och njurarnas. Men detta göra många af de wanligaste kroppss ställningar; och utan at genomgå alla profektioner och handtwärk, wil jag här allenast anföra de allmänaste, hwaras tillämpningen lätteligen kan göras.

Det framlitande sittandet är en onaturlig ställning. Det tilsammanstämmer underlifwet, som uti et trängt rum innehåfwer en rad af tarmar, hvilka äro ser gånger längre, än den menniskan som dem bär, och hvilka beständigt måste hafwa en visk regelbunden rörelse, dels för at werkställa mat-smältningen, dels för at utur kroppen bortskaffa öfwerflödet. Utom des herbergeras ännu i detta tränga rummet: magen, njurarna, lefwern, tarm-käret, midtten, urin-blåsan, jemte många stora och små blod-kärl, bland hvilka port-ådran förer en tämmelig tyngd af blod i ryggen gerade i högden. Mellan-gårdens och underlifwets musclars rörelse instränker detta rum ännu mer wid ande-drägtens fördrättande; och så snart denna rörelse hämmas, blifwer tillika ande-dräkten besvärkelig, och blodens onlopp förhinderad. Derföre är en sådan ställning, hwiilen hindrar under-lifwets fria rörelse, alltid beledsagad med skadeliga påfölgder; och dessa äro ursprungel till de många sjukdomar, hwarmed det folket äro plågade, som sitta mycket sammanböjde. Tarmarnes hindrade rörelse fördröjsaker at matens smältning icke kan ske på behörigt wis; at spisen uppehålls för länge uti tarmarnas at mera wäder derföre beständigt deruti upkommer, som icke kunna utslippa; at kroppens öfning blifwer underbrutens och at blodet i tarmarnas och hela underlifwets kärl icke behörigen kan omböya. Häntaf upkommer all den olycka, som första graden af hypochondre medförer.

(Fortsättning härnäst.)

Meteorologiske Observationer.

Kl. 8. f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9. e. m.					
Junii.	Var.	Therm.	wind.	wädl.	Var.	Therm.	wind.	wädl.	Var.	Therm.	wind.	wädl.	
9	☽	25:44	14. d.	W. 1	klart.	25:44	15. d.	W. 1	klart.	25:44	19. d.	W. 1	klart.
10	☉	25:40	15. d.	W. 1	musit.	25:40	15. d.	W. 1	musit.	25:40	15. d.	W. -	rägn.
11	☾	25:33	15. d.	W. 2	musit.	25:46	18. d.	W. 2	klart.	25:46	14. d.	W. 1	klart.
12	☽	25:42	15. d.	S. 1	musit.	25:20	14. d.	S. 1	rägn.	25:15	11. d.	S. 1	rägn.
13	☽	25:10	12. d.	S. 1	rägn.	25:12	17. d.	W. 1	ström.	25:12	10. d.	W. 1	musit.
14	☾	25:11	13. d.	W. 1	musit.	25:14	20. d.	W. 1	ström.	25:14	15. d.	W. 1	klart.
15	☽	25:40	15. d.	D. 1	klart.	25:29	20. d.	W. 1	klart.	25:30	15. d.	W. 1	klart.